Ազգ
Azg
3 ԱՊՐԻԼ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 63 (3957)

«Վրաստանի անդամակցումը ՆԱՏՕ-ին այլընտրանքային չէ... [actually printed:] «Վրաստանի անդամակցումը ՆԱՏՕ-ին այլընտրանքային է»

ՆԱՏՕ-ի զագաթաժողովում Վրաստանի դաշինքին անդամակցելու հարցերի քննարկումը կարող է բացասական լուրջ հետեւանքներ ունենալ Կովկասում խաղաղության եւ անվտանգության համար, ասվում է Աբխազիայի նախագահ Սերգեյ Բագապշի՝ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարին Բուխարեստի գագաթաժողովի նախօրեին հղած նամակում: «Տվյալ խնդիրը չի կարող քննության առնվել առանց Աբխազիայի կարծիքը հաշվի առնելու, որը վերջին գրեթե տասնհինգ տարիներին կայուն զարգանում է Վրաստանից անկախ՝ նրան ընկալելով սոսկ որպես մեծական ռազմական սպառնալիքի աղբյուրի», ասվում է չճանաչված Աբխազիայի Հանրապետության ղեկավարի նամակում:

Եթե հանրության առնչվող որոշումներ չկայացնեն Հովիկը, Սուրիկը, Վարդանը, Արմենը...

Մի՞թե այս «կաղրերն են որոշում ամեն ինչ»

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ապրիլի 9-ին Սերժ Սարգսյանի նախագահի պաշտոնը ստանձնելու երդմնառության արարողությունն, ըստ էության, թեկուզ առերեւույթ, բայց եւ այնպես նոր իրականության սկիզբ կդնի Հայաստանի համար: Եվ այն պարզունակ մտայնությունը, որ ավելի համախ հեռացա ոչ միշտ խայլերի հետեւանքներն արդարացնելու համար որպես հիմնավորում է ներկայացվում, թե նախորդների բողած ժառանգությունն է անզարգացում ներկայի պատճառը, մեծ է չինչի: Անմիջապես իրականություն ժառանգել իմացողը իր տեղում հանգիստ կնստի...

Պայմանը, որ ստեղծված էր ու դեռ ավարտին չի հասել նախագահի պաշտոնը ստանձնելու հարցում, բնականաբար, ենթադրում է նաեւ պարտականություններ, որոնց վստահաբար հաջատեղյակ էին եւ են պայքարի մասնակիցները: Բայց, այնուամենայնիվ, այն իրավիճակը, որ կա այսօր, որոշ նախապայմաններ է պահանջում՝ նախագահական լիազորությունների ստանձնումը հնարավորինս նորմալ ու աղմուկներից իրականացնելու համար:

Առաջին քայլը, որ հայտնվեց հասարակության մեջ ընդդեմ Սերժ Սարգսյանի, որպես առաջին էջ ընթերցողին է ներկայացնում վարչապետի երբեր, Ազգ պատգամավոր Սաշիկ Սարգսյանի լուսանկարը: Եվ դա դեռ վարչապետի եղբորից դժգոհության բնավ էլ ոչ միակ արտահայտությունն էր:

Հասկանալի է, որ ամենից առաջ ակնկալելի կլինի, որ այդ մասը չհայտնվի հիմնական դերակատարումներից որեւէ մեկում, ավելին, արդեն իսկ ունեցածը բավական է սեփական գործունեությունը գուցե տնտեսական շահերով սահմանափակելու ցանկությունն իրագործելու համար՝ չխառնվելով խաղախականությանը եւ առավել եւս «չհաւասացնելով» հանրային տեղեկատվությունը սեփական դատողություններով: Ընդ որում, եթե նախագահական ամբիցիաները Սերժ Սարգսյանին ոչ վաղ անցյալում են բնորոշ դարձել, ապա նրա եղբոր պատգամավոր լինելու հանգամանքն այնքան էլ տեղին թայլ չէր ի սկզբանե: Անձն դեմքում, սա վարչապետի որոշելիքն է:

Տես էջ 2

Ընտրակեղծիքների գործերի քննությունը շարունակվում է

Գլխավոր դատախազությունից հաղորդում են, որ նախաքննությամբ պարզվել եւ հիմնավորվել է, որ 2008 թվականի փետրվարի 23-ին Երեւան քաղաքի Էրեբունի համայնքի թիվ 13/10 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի մասնակցությամբ կատարվել է քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկ: Վերահաշվարկի ընթացքում ՀՀ նախագահի թեկնածու Սերժ Սարգսյանի օգտին քվեարկած քվեաթերթիկների ծրարում հայտնաբերվել է նախագահի մեկ այլ թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին կողմ քվեարկած 151 քվեաթերթիկ: Թիվ 13 ընտրատարածքային հանձնաժողովի նախագահ Սերոժ Մկրտումյանը, արձանագրված անճշտությունը թաքցնելու նպատակով, կեղծել է վերահաշվարկի արդյունքները: Ս. Մկրտումյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 150-րդ հոդվածով: Ս. Մկրտումյանն ընդունել է առաջադրված մեղադրանքը եւ տվել խոստովանական ցուցմունքներ:

Վրաերից տուժած չի հայտնաբերվել

Գլխավոր դատախազությունից հաղորդում են, որ «հաշվի առնելով ոստիկանության ավտոմեքենայի կողմից ցուցարարների վրաերթի ենթարկելու մասին շրջանառվող լուրերի հասարակական մեծ հնչեղությունը տեղեկացնում ենք, որ նախաքննությամբ այդ լուրերը չեն հաստատվել»: Դատախազությունը վերահաստատում է, որ նախաքննական մարմինը ստացել է առողջապահության նախարարությունից ստացված հաղորդագրությունները՝ 2008-ի մարտի 1-ին եւ 2-ին հիվանդանոցներ դիմած անձանց վերաբերյալ, որոնց թվում չի հայտնաբերվել քաղաքապետարանի հարակից տարածքում վրաերթի հետեւանքով վնասվածք ստացած որեւէ անձ: Նման մարմնական վնասվածքներ չկան նաեւ այն 14 քաղաքացիական անձանց թվում, ովքեր առաջին բուժօգնությունը ստանալուց հետո դիմել են փախուստի: Դատախազությունը նաեւ կոչ է անում, որ եթե կան լրատվամիջոցներ կամ ֆիզիկական անձինք, ովքեր ունեն տեղեկություններ վերջին շրջանում բավական շահարկված վրաերթի վերաբերյալ, դրանք տրամադրեն հասուկ քննչական ծառայությանը:

Դատապարտվել է Գեղամ Հարությունյանը

Գլխավոր դատախազությունից հաղորդում են, որ «Ավան եւ Նոր Նորք համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը հիմնավորված է համարել «Հանրապետություն» կուսակցության քաղաքական խորհրդի անդամ Գեղամ Հարությունյանին ներկայացված մեղադրանքը: Դատարանի 02.04.08 թ. դատավճռով Գ. Հարությունյանը մեղավոր է ճանաչվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 235-րդ հոդվածի առաջին մասով նախատեսված արարքի՝ ապօրինի կերպով զենք եւ զինամթերք պահելու համար եւ դատապարտվել 1,5 տարվա ազատազրկման: Միաժամանակ դատարանը, բավարարելով մեղադրող կողմի միջնորդությունը, նրա նկատմամբ կիրառել է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 70-րդ հոդվածը եւ պայմանական ազատազրկման է դատապարտվել 1,5 տարի ժամկետով»:

«Դաշինք» եւ «Ազգային վերածնունդ» կուսակցությունների գործունեությունը դադարեցված է

Ինչպես հաղորդում են ՀՌՄԿ-ի լրատվական ծառայությունից, «Դաշինք» եւ «Ազգային վերածնունդ» կուսակցությունների՝ որպես իրավաբանական անձանց գործունեությունը դադարեցված է, պետական ռեգիստրում այդ իրավաբանական անձինք հանված են գրանցումից (13.03.2008): Այսուհետեւ Հայաստանի ռամկավար ազատական կուսակցությունը «Դաշինք» եւ «Ազգային վերածնունդ» կուսակցությունների իրավահաջորդն է, որը հաստատվել է ՀՀ պետական ռեգիստրում 13.03.2008 (վկայական 03Ա062941): Հաղորդվում է նաեւ, որ «Դաշինք» եւ «Ազգային վերածնունդ» կուսակցությունների անունից հանդես եկող անհատների ու կազմակերպությունների գործունեությունը հակասում է ՀՀ օրենսդրությանը՝ հետեւաբար ապօրինի է:

«Ղարաբի լճի» աշխատակիցներին հարցաքննել են

Երեկ որպես վկա հարցաքննության էին կանչել Հայոց համազգային շարժման վարչության նախագահ Արարատ Զուրաբյանի ընտանիքին պատկանող «Կարաբի լճի» ուծարանի աշխատակիցներին, հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը: Զուրաբյանի շահերի պաշտպան Տիգրան Տեր-Եսայանը հայտնել է, որ հարցաքննության հրավեր են ստացել ուծարանի տնօրենը, հաշվապահը եւ մեկ աշխատակից:

Գեներալ Մանվել Գրիգորյանն ազատվել է աշխատանքից

Նախագահի նստավայրից հաղորդում են, որ Ռոբերտ Քոչարյանն ապրիլի 2-ին հրամանագիր է ստորագրել Մանվել Գրիգորյանին Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի տեղակալի պաշտոնից ազատելու մասին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Բանակցությունները պետք է շարունակվեն

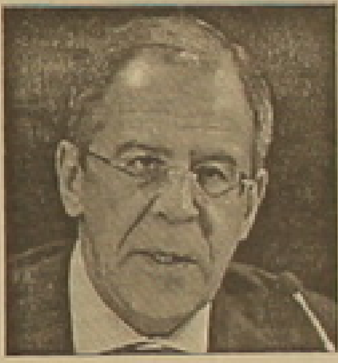

«Բանակցությունները Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ պետք է շարունակվեն»: Այս մասին Պեկինում այցի ընթացքում հայտարարել է Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովը: Նա նշել է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների առաջարկած ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հիմնարար սկզբունքները ծանրակշիռ հիմք են բանակցությունները շարունակելու համար: Ըստ նրա, ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացը երբեք կանգ չի առել եւ շարունակվում է:

Կիպրոսցի թուրքերը կհիշեն Հայոց ցեղասպանության օրը

Թուրք կիպրոսցիների առաջադիմական կուսակցությունները Բոլոր խաղաղ ապրիլի 24-ին առաջին անգամ կնշեն Հայոց ցեղասպանության տարելիցը: Ըստ «Նոյյան տապանի», «Կիպրահայեր» կայքէջը հաղորդում է, որ հաջորդ շաբաթ հայտնի կդառնա միջոցառման հիմնական բանախոսի անունը:

Հայկական թաղամասը կվերադարձվի

Վիկտորիա (Լեդրա) փողոցի բացումը, համաձայն Կիպրոսի նախագահ Դիմիտրիս Խրիստոֆիասի եւ, այսպես կոչված, Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության առաջնորդ Մեհմեդ Ալի Թալաթի, հեռանկարներ է բացում Պաֆոս դարպասի վերականգնման համար, որի երկարությունը 100 մետր է: Այդ նպատակով Պաֆոս դարպասի մոտ գտնվող հայկական թաղամասը կվերադարձվի օրինական տիրոջը՝ Կիպրոսի հայ համայնքին: Վիկտորիա փողոցի հայկական թաղամասը ընդգրկում է Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին, հայկական թեմը, Հայոց ցեղասպանության հուշարձանը, Մելիքյան-Ուզունյան տարական դպրոցը եւ հայկական մանկապարտեզը: Տեղի հայերը հույս ունեն, որ Վիկտորիա փողոցի հայկական թաղամասը կվերադարձվի համայնքին ավելի լավ վիճակում, քան նախկինում էր՝ մինչեւ դրա զավթումը թուրքերի կողմից, հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

Հայկականության պահպանման ջանքեր սփյուռքում

Մարտի 28-ին, 29-ին եւ 30-ին Բուենոս Այրեսում (Արգենտինա) հավաքվել էին Հարավային Ամերիկայի հայկական համայնքային կառույցների ավելի քան 200 ղեկավարներ: Եռօրյա հավաքի նպատակն էր հաստատել համայնքի կայացումը սեփական փորձի փոխանակմամբ: Առաջին օրը կարեւորվել է հայկական ինքնության թեմայի քննարկմամբ, որի ընթացքում հետաքրքրական բանավեճ է տեղի ունեցել: Արգենտինայի կրթական հաստատությունների ղեկավարները շոշափել են կրթության թեման, մասնավորապես, սփյուռքի հայ կրթության արդի կացությունը, հայկական վարժարանների դժվարությունները, խրիմյան վարժարանի օրինակը: «Արմենիա» պարբերականից մեզ հղված հաղորդագրության մեջ հիշատակված է նաեւ, որ բացի գործնական քննարկումներից, հավաքի առաջին օրն ավարտվել է ջերմ մթնոլորտում կայացած հիշարժան խնջույքով:

Հավաքն ուշադրավ է նկատվել նաեւ Հայաստան-սփյուռք կապերի քննարկմամբ, սփյուռքում հայկականության պահպանման եւ ձուլման վտանգը վերացնելու թեմաների արծարծմամբ:

ԵՎՐՈՊԱՆ ՓՈԽՎՈՒՄ Է ԴԵՄՔԸ

Մահմեդականները հաղթեցին կաթոլիկներին

Օրերս Ռուսաստանի հեռուստատեսությամբ մեկնաբանվում էր Հոլանդիայում հակամահմեդական թեմայով թողարկված նոր ֆիլմը: Ժամանակին անթափանց ներկայացնում է այն փաստը, որ եթե ոչինչ չարվի, ապա առաջիկայում հոլանդացիները իրենց երկրում փոքրամասնություն կկազմեն ներգաղթած մահմեդականների համեմատ: Սա եւ հեռուստաթղթակիցը կարծիք է հարցնում հոլանդացի մի քաղաքացուց. ոչինչ սարսափելի տեղի չի ունենում, պատասխանում է նա, եթե հոլանդացիները ազգային փոքրամասնություն դառնան, ապա նրանք կարող են պայքարել իրենց իրավունքների համար որպես այդպիսին:

Ազգային փոքրամասնություն սեփական երկրում: Եվ դա սարսափելի՞ չէ: Ապշեցնում է արեւմտյան եվրոպացիների ոչխարային հեզությունը այդ ապրելակերպ համաձայնվելու նկատմամբ: Ինչ ասես չեն խորհրդում նրանք՝ հանդուրժողականություն, նրբանկատություն, տնտեսական ծառայություններ եւ այլն, բայց ոչ երբեք դիմադրում: Իսկ վերոհիշյալ կարգի զգուշացումները դիտվում են որպես վտանգավոր երեւույթներ (Աստված չանի, մահմեդականները բարկանան):

Եվ ինչ: Եվ այն, որ Վատիկանն արդեն արձանագրեց այն փաստը, որ մահմեդականներն իրենց գլխաքանակով արդեն գերազանցում են կաթոլիկներին (19 տոկոս 17,5-ի դիմաց): Ճիշտ է, արդյոք աշխարհում քրիստոնյաները ընդհանուր առմամբ (ուղղափառները, բողոքականները եւ այլն) շարունակում են մեծամասնություն կազմել, բայց մինչեւ ե՞րբ: Կռվե՞լ պիտի օգնի Քրիստոսի զավակներին, թե՞ Հոլանդիայի մահմեդականացումը:

Նկատի ունենալով մահմեդականների հավաքական ամբը, կարելի է ենթադրել, թե ինչ բեկումների կենթարկվի այն մեկ սերունդ հետո: Եթե, իհարկե, ոչինչ չփոխվի, եթե Եվրոպան այդպես էլ չհասկանա, որ ինքը դառնում է հոմոսեքսուալ եւ էությամբ, եւ ֆիզիկապես:

ՌՈՒԲԵՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Մոսկվա

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Այն, ինչի համար պայքարում էր արտախորհրդարանական ընդդիմությունը՝ ամբողջ իշխանության կամ (գոնե, որքանից մասնակից հուսումով), իշխանության մի փշուրի, ոչ մի կերպ ծնավորվում չստացավ. Նախընտրական կայանքի կամ ծերբակալությունների շատ «համոզիչ» ձևավորումը չհաջողված: Այդպես էլ պետք է լիներ, քանի որ նախագահական ընտրություններում մեկ թեկնածու է հաղթում, և ով շատ օգտագործի «ժողովուրդ» բառը, դեռ չի նշա- թյուններից (կարծես թե այդպիսի ծառ կար), հայտարարեին, թե տեր-պետրոսյանական խմբակցություն են ստեղծում, հետո էլ խորհրդարանի ամբիոնը օգտագործեին և նախընտրական խառնաշփոթի ժամանակ, և հեռուստատեսային ամբիոնի ամբիոնն ունենային, զարգացումներն էլ այլ կերպ կընթանային: Թե չէ՝ ավելյան ախտանշան, մոնղոլացված, գիտահետազոտական...

Բա հիմա ինչ ենք անելու առանց ընդդիմության ու հատկապես առանց խորհրդարանական ընդդի- մության է լինելու. մի թող նախագահական ընտրությունները մարսենք նոր:

Այս պահին, սակայն, ուրիշ բան է մտահոգիչ: Այն, որ քաղաքական կենտրոնը հարթելուն ուղղված բազմակողմ քայլերը պարտադիր են, դա երկրի համար էլ պարզ է: Այնուհանդերձ՝ անկախ Ազդ-մազդի ականջահաճոյից ու զանազան եվրոպական ատյաններից, իշխանական տարբեր թևերը գիտակցում են, որ այնուամենայնիվ պետության հիմքի մեջ դրված այս ականը պետք

Ո՞վ է ուզում դառնալ ընդդիմություն

նակում, թե նրա հետևում կանգնած ընտրողների ինչ-որ տոկոսը ողջ ժողովուրդն է: Մինչդեռ հայերը, համենայն դեպս՝ ընդդիմության տեր-պետրոսյանական հատվածը, մաքսիմալիստ են, նրանք դեռ հիմա էլ ուզում են ողջ իշխանությունն ու վերջ: Դեռ սովորական են ուզել ինչի կազմակերպում՝ ոչ ավել, ոչ պակաս: Ու չէին կարող մի պահ առաջ արթնանալ, խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցել, ու թե դրա էլ՝ մի 10-20 մանդատով խմբակցություն ունենալ, Րաֆֆի Հովհաննիսյանի ընդդիմությունն էլ հետը մի կարգին «ղեկնոնի» խորհրդարանում կանեին, ինչ իմանաս՝ դեռ ՕԵԿ-ն էլ այդ դերում գուցե և ընդդիմադիր մնար՝ ընկերոջ հարանի հանդեպ: Բայց ախր, 100 անգամ գրել ենք, Տեր-Պետրոսյանն անձամբ ու նրա ներկայացրած ուժը զոհական տոկոս ունեին խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակահատվածում, ու նախագահական ընտրությունների ժամանակ բոլորովին այլ գործոնների, այն է՝ արտախորհրդարանական ընդդիմության այլ միավորների անգործունակության՝ եռահիվ Նազարի քաղաքը նա մի անգամ մասնակիորեն բերեց: Հիմա այդ մասին հետահայաց խոսելը գուցե ուշացած է, սակայն մեկ այլ հնարավոր զարգացման մասին կարելի է ախտանել: Ասենք՝ եթե «երկրորդիկից» մարդ կար Տեր-Պետրոսյանին աջակցող, խոսքը ԱԺ պատգամավորների մասին է, լավ, միանձնացած մար գալու փոխարեն հենց ապա լքելիսին անեին ու մի 7 հոգով դուրս գային ԱԺ խմբակցու- թյան՝ «Ժառանգության» 7 հոգին, ախր, բոլոր հարցերին փորձելով ընդդիմախոսել, ուժահաս կլինեն խեղճերը, որոնք էլ նորաթուխ քաղաքական կոալիցիայի համաձայնագրում մի այնպիսի ձևակերպում կա՝ խորհրդարանական ընդդիմության գործունեության հնարավորության ընդլայնում և ամրապնդում: Նրանց ինչն են ընդլայնելու և ամրապնդելու՝ ես չգիտեմ, բայց որ նրանց ֆինանսական աջակցում է սպասում՝ սա հաստատ, քանի որ առանց ընդդիմության Ազգային ժողովում ոչ մի հարցի քննարկում իր ամբողջական տեսքը ստանալ չի կարող, հասարակի ընթացքում բոլոր հեռուստաընկերություններով անընդհատ 7-ի դեմքը ցույց տալով բոլորին հոգնեցնելն էլ վրադիր: «Հարցուկը միացնում եմ՝ Ստյոպա Սաֆարյանին են ցույց տալիս», ասում է ի քեն ընդդիմության չսիրող հարևանս: Բայց սրա մասին ո՞վ մտածեր, եթե ոչ ժամանակին դրանում, հիմա էլ քաղաքակիրթից, նաև նախընտրական կայանքի սենյակներից արձակող ընդդիմությունը, որը դեռ թյուրիմացության մեջ է, թե «Տեր-Պետրոսյանը հաղթանակ տարավ», խոսում են ժողովրդի անունից, իրենց կողմնակիցներին էլ հետն են թյուրիմացության մեջ գցում ու շարունակում են հայտարարություններ ստորագրել թե՝ «Պայքար, պայքար մինչև վերջ»: Դե, իսկ հիմա գնացքը գնացել է, Վիկտոր Դալլաքյանի առաջարկած նոր և արտահերթ խորհրդարանական ընտրություններին արդեն ազգովին չենք դիմանա, բացի այդ էլ՝ մինչև այլ է ակնկալել, ու դրա անունը երկխոսություն է: Սակայն այդ երկխոսություն կոչվածը փոխիր բան է, հետո է հրել այս ու այն կողմ, երկկողմանի շահագրգռել և անգամ դուրս հանել շարքից: Դա կարող է անել անեն ո՞ր ՁԼՄ-ներն իրենց անհանդուրժողական ու հեծիգնության պաշտպանից կեցվածքով, իրավապաշտ այն օղակները, որոնք շարունակում են կացնային մեթոդներով աշխատել ու խայտառակել «հեղափոխական» բառի բովանդակությունը, այն պաշտոնյաները, որոնք չափից ավելի քանակով վնասում են գործը:

Այո, իրական հանցանքները պետք է պատիժ ունենան, սակայն կեղծիքը վերացնելու քայլերը ետ անհրաժեշտ են: Լավ է, որ դա ընդունում է նաև նորընտիր նախագահը՝ առիթից առիթ չվարանելով այդ մասին խոսել: Միայն թե այս պահին բոլորը, բացառապես բոլորը գոնե կես քայլ պետք է հետ կանգնեն իրենց անհանդուրժողականությունից, որովհետև այստեղ անձերի խնդիր չէ, այլ պետության: Եվ հատկապես Տեր-Պետրոսյանը, որ նախագահ եղած լինելով՝ պետք է հասկանա, թե սենսացիոն խաղեր խաղալով՝ ինչ հարվածի տակ է դնում պետությունը: Եթե, իհարկե, նախապես հենց այդպիսի խնդիր չէր դրել որպես առաջադրանք...

Ընդհանրապես անհասկանալի է՝ ինչ է ուզում նա, ոչ մի երկրում 20 տոկոս ընտրազանգվածով, անգամ դրանից ավելիով նախագահ չեն դառնում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

[illegible]

«Ոչ թե Սերժ Սարգսյանը հաղթի, այլ՝ բոլորս»

Ազգային ժողովի պատգամավոր, ՀՅԴ բյուրոյի անդամ, գրող, հրապարակախոս Ալվարդ Պետրոսյանը երեկ «Փաստարկ» ակումբի հյուրն էր և կարծում էր, որ հասարակությունը շատ է բևեռացված և այս դեպքում, միայն փոխադարձ անկեղծությունը կարող է օգնել. «Ամենամեծ չարիքներից մեկը հասարակության մեջ կեղծավորությունն է, որ դրսևորվում է միմյանց նկատմամբ: Եթե հասարակությունն է կեղծավորության մեջ թաղված, վտանգավոր երևույթ է մեզ համար: Ամենավատ երևույթներից մեկն այն էր, երբ մենք ժողովրդին սկսեցինք ընտրազանգված անվանել: Մենք պետք է մտածենք, որ մենք ժողովուրդ ենք, ազգ ենք և կարող էինք այդ բևեռացվածությունից խուսափել»:

Ըստ հրապարակախոսի՝ Դաշնակցությունը ճիշտ վճիռ է կայացրել՝ կոալիցիայի մաս կազմելով. «Ես նույնպես սպասողական վիճակի մեջ եմ այնպես, ինչպես նրանք, ովքեր կոալիցիայի մաս չեն: Սպասողականության մեջ բացասական էներգիա չեմ կրում: Ես ուզում եմ, որ այս թիվը ես մենք հաղթենք: Ոչ թե Սերժ Սարգսյանը հաղթի, այլ մենք հաղթենք: Մենք բոլորս սպասողական վիճակում ենք՝ Արցախի, սոցիալական և այլ հարցերում»:

«Այս երկրում տեղի ունեցող բոլոր գործողությունները, ինչպես նաև մարտի մեկի դեպքերը, սև ու սպիտակի չպետք է բաժանել. դրան էլ կատեգորիկ դեմ եմ: Ոչ թե պետք է հեռացնենք, այլ հետամուտ լինենք, որպեսզի մարտի մեկի դեպքերի մասին հասարակությունը իմանա. մինչև չիմանա՝ չի հանգստանալու»:

Ալվարդ Պետրոսյանին ավելի շատ մտահոգում է ոչ թե դրսի, այլ ներսից վտանգը՝ երկրում առաջացող պառակտվածությունը. «Հաղթահարենք և մարդկային ձայնով միմյանց հետ խոսենք»:

Իսկ թե ինչ լուրջ փոփոխություններ են սպասվում նոր կոալիցիայի ձևավորումից՝ բանախոսը նշեց. «Լուրջ փոփոխություններ սպասվում են մեր երկրում, եթե իմանամ, որ Վարդանիկ Ղուկասյանը Գյումրու քաղաքապետը չէ: Այսօր էլ մարդիկ կան, ովքեր ինձ և իմ մի քանի հազարամյա պատրաստ ժողովրդին վիրավորում են... Շատ դժվար խնդիր է դրել իր առջև Սերժ Սարգսյանը, եթե կարողանա հաղթահարել՝ բրավո:

Ասեմ միշտ էինք, որ իրեն ընտրեցինք: Այսօր Սերժ Սարգսյանի ամենամեծ թշնամիները նրանք են, ովքեր նրան խաբում են»:

Ըստ բանախոսի՝ այն քաղաքական երկրպագուները, ովքեր հավաքվել էին Լևոն Տեր-Պետրոսյանի միտինգներին, իրավունք պահանջող, սոցիալապես անապահով մարդիկ էին, ովքեր այլընտրանք չունեին. «Իսկ ես ոչ էի ասում Լևոնին՝ 96-ին ձայնս տալով Վազգեն Մանուկյանին»:

Ինչ վերաբերում է մտավորականներին, ապա Ալվարդ Պետրոսյանը կարծում է, որ վերջիններս այսօր վարկաբեկված են. «Իսկական մտավորականությունը մի քիչ ավելի շատ է մտածում, այսօր բոլորը ասում են՝ ո՞ւր է մտավորականությունը... Երբեմն ոչ թե վախից են լռում կամ հարմարվողականությունից, այլ երկար են մտածում, թե ո՞րն է ճիշտը»:

«Ես դեռ ինձ համար շատ հարցեր ունեմ պարզելու: Սա շատ լուրջ տրոփելմ է: Վրեժխնդրությունը սեփական երկրում սարսափելի բան է, դրանից մենք ինքներս ենք տուժելու՝ ոչնչացնելով մեզ»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Եթե հանրության առնչվող որոշումներ չկայացնեն Հովիկը, Սուրիկը, Վարդանը, Արմենը...

1-ին էջից

Հետևելով հասարակության տրամադրություններին՝ քաղաքականության մեջ բնավ էլ ցանկալի ֆիգուր չէ ամենից առաջ Հովիկ Աբրահամյանը, որը տարածքային կառավարման նախարար է, փոխվարչապետ: Ինչ ասել կուզի, բայց եթե մարդը որևէ կերպ, որևէ ձևով հասարակական ամենավերջին իսկ վստահություն չի վայելում, ուրեմն բնավ էլ հաղթականությամբ, հաղթական պաշտոններով չպետք է զբաղվի:

Իսկ եթե թեկուզ որևէ պահի հավանական կարելի է համարել Հովիկ Աբրահամյանի թեկնածությունը որպես առաջիկա փոխվարչապետի, նույնիսկ նախարարի, ապա ակնհայտ է, որ վերևներում շախմատ խաղալու հետ գլուխ չունեն ու չեն էլ ուզում ունենալ: Այնպիսի վարկանիշ ունեցող գործիչը, ինչպիսին Հովիկ Աբրահամյանն է, նույնիսկ հեռու պետք է լինի հասարակությանն առնչվող որոշումների կայացումից. որեն, օրինակ, Գյումրու քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանը, որի դերակատարումը Հանրապետական կուսակցության, առավել ևս այդ իշխանական կուսակցության խորհրդում բնավ չի սահմանափակվում նրա անկյանքն առնչվող «կուսակցային» ոլորտներից: Եվ բնավ էլ պետք չէ մասնա- ցույց անել, թե Գյումրու ընտրողի քաղաքապետի հետ վարչապետն առնչվելու հարց չունի...

Հայաստանում ընտրությունները դեռևս չեն անցել «ժողովրդավարության չափանիշներին մեծապես համապատասխան» պիտակումից՝ «կես աչք» դիտարկման արդյունքում: Եվ եթե այնուամենայնիվ, ընտրողի մարմնին իշխանական լծակներից հեռացնելը իսկապես կարող է վեր լինել գործադիր իշխանության ներկայացուցչի լիազորություններից այնպիսի երկրում, ինչպիսին Հայաստանն է, ուրեմն գոնե Զանգեզուրում պետք է զբաղվել մեկնոլորտի «մաքրմամբ»: Սուրիկի մարզպետն էլ հաստատապես ընտրողի չէ, և փաստ Ասեք, այլապես Սուրիկ Խաչատրյանի պարագան էլ կարող էր անկարելիության սահմաններում ներառվել:

Հաջորդ հրատապ խնդիրը, որ հեռ կապ չունի իշխանական բուրգում գտնվողների անձնական որոշումների հետ, բոլորիս ականջին անընդհատ հնչող, նյարդային ու համբերության բոլոր հնարավոր պաշարները սպառած, հասարակական աղետ ու չարիք, ոճրագործություն ու էլ չգիտեմ ինչ դարձած կոռուպցիան է: Ու չնայած տվյալ դեպքում խոսում են երկրում տիրող իրավիճակի մասին, բայց կարելի է սկսել այդ հարցի լուծման միջոցների կիրառումը նաև, ասենք, երկրի սահմանից...

Սահմանային պետական կոմիտեն այնպես հռչակված է մաքսավորում կոռուպցիայի առնչությամբ վերը նշված բոլոր բնութագրություններով, որ կոմիտեի պետ Արմեն Ավետիսյանին առնվազն թոշակի ուղարկելու ժամանակն է, թեև այդ թոշակը «վաստակած» ոչ մի կերպ չես կոչի: Մյուս կողմից էլ, եթե հավաստիանալու լինենք որոշ լուրերի, իր վաստակը Ավետիսյանը վաղուց է ապահովել: Այնպես որ Սերժ Սարգսյանին թերևս պատմական հնարավորություն է տրվել իսկապես պայքար սկսելու կոռուպցիայի դեմ, և սկսելու այնպես, որ հասարակության համար վստահությունը առ իշխանություն չշարունակի մնալ պակասելու տրամաբանության մեջ: Սա էլ, մյուսներից ոչ քիչ տարբեր, վարչապետի պատասխանատվությունն է, ընդ որում, այսօրինակ մարդկանց ցուցակը կարելի է բավականին երկար ձգել, բայց եղածն էլ բավարար է՝ հարցի լրջությունն ընդգծելու համար:

Բայց այս ամենից առաջ պետք է երկրին հասարակությունը բերել հանդարտության վիճակին, այս կիսատ [illegible] ռումբի իրողությունը չի կարող երկար ձգվել: Չի կարելի ձգել նաև անդեմ ու [illegible] խաղացող «անհավատալի» կոալիցիայի բերած անորոշությունը միշտ այնպես, ինչպես անորոշության մեջ է պահվում նույն հասարակությունը ԼՏՊ-ին սպասվող ճակատագրի առումով: Ինչ է, մի՞թե մեր իրավապահների համար այդքան բարդ խնդիր է որոշակի հստակեցմամբ հարցը հասարակությանը մատուցել այն դեպքում, երբ մարդասիրությամբ են փորձում սեփական անկայունության «բացերը» լրացնել... Ինչպես ասում են՝ եթե ցանկություն լինի...

Այս ամենն այն ակնհայտն է, որ պետք է, ըստ երևույթին, պետք է բարեփոխել Հայաստանում: Այս ամենն այն նվազագույնն է, որ պետք է նախաձեռնել՝ առանց այն էլ համախմբման հանդեպ ցանկություն չդրսևորող ազգին պառակտումից ազատելու համար: Այս ամենն այն դերն է, որ պետք է ուժեղ ու վստահելի կատարող ունենա կամ այնպիսի կատարող, որ այդօրինակ քայլերով կստանա ինչպես հասարակական աջակցություն, այնպես էլ վստահություն: Եվ եթե ելնենք այն մոտեցումից, որ հազարավոր մարդկանց [illegible] օրերին Ազատության հրապարակ էր տանում դժգոհությունը երկրում տիրող իրավիճակից, ուրեմն պետք է փոխել այդ իրավիճակը՝ [illegible] մարդկանց [illegible] հնարավորությունը բացառելու համար:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԴ տարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ. 529221
[illegible] / հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ. 582483
[illegible] / հեռ. 529353
[illegible]
«Ազգ» թերթի
[illegible]
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Պահանջվում է քաղաքական եւ հասարակական համերաշխություն

Հետընտրական խարդավանքներից տուժել է բյուջեի 1-ին եռամսյակի կատարողականը

Ինչպես եւ սպասելի էր, երկրի կայունությանը վնաս հասցրած հետընտրական գործընթացներն ուղղակիորեն ազդեցին նաեւ երկրի բյուջեի առաջին եռամսյակի կատարողականի վրա: Մի քանի օրից կամփոփվի այս տարվա բյուջեի առաջին եռամսյակի կատարողականը, եւ այսօր արդեն ակնհայտ է, որ արդյունքները, մեղմ ասած, հուսադրող չեն:

Երեկ այս մասին «Հայելի» ակումբում հայտարարեց ՀՀԿ-ական պատգամավոր, Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ **Գագիկ Մինասյանը**՝ ընդգծելով, որ բյուջեի առաջին եռամսյակի ոչ հաջող կատարման միակ պատճառը հետընտրական անկայուն իրավիճակն էր. «Ես համոզված եմ, որ մենք նույնիսկ եւս դժվարությամբ պիտի հասնենք պլանային ցուցանիշներին: Սա առաջին դեպքը կլինի վերջին 6-7 տարիների ընթացքում, երբ մենք բյուջեի եռամսյակային պլաններն այսպիսի դժվարությամբ կկարողանանք կատարել»: Գագիկ Մինասյանը համոզված է, որ անցած առաջին 3 ամիսների բացը հնարավոր կլինի լցնել հետագա առավել արդյունավետ աշխատանքի շնորհիվ եւ քաղաքական տարբեր ուժերի եւ հասարակության տարբեր շերտերի միջեւ հաստատված համերաշխության արդյունքում. «Կուսակցական հիմնախնդիրների լուծումը մեզ համար կլինի ավելի դյուրին, եթե մեր պետությունում քաղաքական կայունություն ու համաձայնություն լինի քաղաքական տարբեր ուժերի եւ հասարակության տարբեր շերտերի միջեւ: Առանց դրա մենք կկորցնենք մեր հարաբերական առավելությունը, որը միշտ ունեցել ենք վերջին տարիներին Հարավային Կովկասի մյուս երկրների նկատմամբ: Եղել է քաղաքական կայուն իրավիճակ, որն ապահովել է մի քանի կարեւորագույն ցուցանիշներով մեր երկրի առաջատար դիրքերը Հարավային Կովկասի մյուս երկրների նկատմամբ, բացի այդ, թույլ է տվել իրականացնել նշանակալի լուրջ ծրագրեր»:

Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահը համոզմունք հայտնեց, որ «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագիրը չի դադարեցվի, որովհետեւ «ԱՄՆ-ի համար եւս նշանակալի համար է Հարավային Կովկասում ունենալ Հայաստանի նման կայուն գործընկեր: Մյուս կողմից, Հայաստանի համար եւս նշանակալի համար է ԱՄՆ-ի հետ ունենալ նորմալ հարաբերություններ, որը ուղղակի բխում է մեր փոխլրացման քաղաքականության սկզբունքներից, եւ կարծում եմ, որ այս փոխշահավետ համագործակցությունը կունենա իր զարգացումը»:

Նորաստեղծ կոալիցիային անդրադառնալով՝ Գագիկ Մինասյանը ուշադրություն հրավիրեց մի քանի անգամ շեշտել, որ այն համախմբելու է բոլոր ուժերի մոտեցումները, որոնք կարտահայտվեն նոր կառավարության ծրագրում: Դեռ էլ հավելեց, որ կոալիցիոն բոլոր ուժերը հավասարապես պատասխանատվություն են կրելու կառավարության գործունեության համար:

ՀՀԿ-ական պատգամավորը նշեց, որ բյուջետային ծրագրերն իրականացնելու համար անհրաժեշտ համագործակցության առաջարկը մինչ այժմ էլ ուժի մեջ է, իսկ համագործակցությանը դեմ բոլոր քայլերը պետք է պախարակվեն: Նա հույս հայտնեց, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ եւս առաջիկայում հնարավոր կլինի համագործակցության քայլ կատարել:

Գագիկ Մինասյանի ասածը վերջին շրջանում ընդդիմության եւ իշխանական թեւերի միջեւ հնարավոր համագործակցության մասին հնչած հույսի տեր պատասխանող առաջին արտահայտությունն էր: «Ի՞նչ է փոխվել այս օրերին, որ դուք լիահույս եք, թե համագործակցությունը կստացվի», «**Ազգի**» հարցին Գագիկ Մինասյանը պատասխանեց. «Իմ ասածը որեւէ դրական ինֆորմացիա ունենալու արդյունք չէ, պարզապես ես համոզված եմ, որ որեւէ ուժի համար պետք է պետության եւ ազգի շահը վեր լինի կուսակցական շահից. սա է ինձ լիահույս դարձնում»:

Ապրիլի 1-ի համարում «**Ազգ**»-ն առանց կասկածելու, հավաստի, բայց պաշտոնական աղբյուրներից չհաստատված տեղեկություն էր հրապարակել, թե այս օրերին միջնորդավորված բանակցություններ են ընթանում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ իշխանական թեւի՝ մասնավորապես Սերժ Սարգսյանի կողմնակիցների միջեւ: Հնարավոր է, որ այս տեղեկությունը համապատասխանում է իրականությանը, եթե արդեն ՀՀԿ-ական պատգամավորն է հույս հայտնում, թե ամեն դեպքում երկու կողմերի համագործակցությունը կստացվի:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Այսօր

- Ժամը 11.00-ին Զարգացման հայկական գործակալությունում (Չարենցի 17) տեղի կունենա Սեւանի լճի ավազանի եւ ներդրումների խրախուսման ծրագրի շնորհանդեսը:
- Ժամը 12.00-ին «Ուրբաթ» ակումբում սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի փոխնախարար Արթուր Պողոսյանը կներկայացնի մշակված երիտասարդական պետական քաղաքականության 2008-2012 թթ. ռազմավարությունը:
- Ժամը 13.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է Հայաստանի քրիստոնեա-դեմոկրատական միության նախագահ Խոսրով Հարությունյանը: Նա կանդրադառնա երկրի ներքաղաքական իրավիճակին ու հնարավոր զարգացումներին, ինչպես նաեւ նորաստեղծ կոալիցիայից սպասելիքներին:
- Ժամը 12.00-ին «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է բնապահպանության նախարարության կենդանական ռեսուրսների կառավարման պետ Կարեն Ճենետերեճյանը:

Հայաստանում իրականացված երկու ծրագրեր՝ հաղթող Համաշխարհային բանկի մրցույթում

Համաշխարհային բանկի կողմից Հայաստանում իրականացված երկու ծրագրեր երեկ հաղթող են դարձել Համաշխարհային բանկի «Եվրոպայում եւ Կենտրոնական Ասիայում մարդկանց կյանքի բարելավման» առաջին տարեկան մրցանակաբաշխությունում: Դրանք են Հայաստանի պատվարների անվտանգության ծրագիրը եւ աղքատության ծրագրային մոնիթորինգը: Այս մասին տեղեկացանք Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակից:

Ինչպես նշել է ՀԲ Հարավային Կովկասի տարածաշրջանային տնօրեն Դոննա Դոուսենբ-Քոյրոլոն, Համաշխարհային բանկի ներգրավումն այս ոլորտում անմիջական արձագանք էր կառավարության այն մտահոգությանը, որ երկրի պատվարների համակարգը գտնվում էր ֆիզիկապես բարձիթողի վիճակում եւ դիմակայում էր փլուզման վտանգին: «Տեխնիկական զննությունները բացահայտեցին, որ միջազգային չափանիշներով Հայաստանի պատվարների մեծ մասը չի բավարարում անվտանգության ընդունելի նորմերը: Հետեւաբար, այս ծրագրի ամենակարեւոր խնդիրն այն է, որ ծրագիրն ապահովեց պատվարների ջրահոսքի ստորին հատվածներում բնակվող Հայաստանի գրեթե կես միլիոն ազգաբնակչության անվտանգությունը», ասել է նա:

Ըստ ՀԲ երեւանյան գրասենյակի, վերոնշյալ ծրագրով վերականգնվեց փլուզման առավել բարձր ռիսկայնություն ունեցող 26 պատվար: Այժմ այդ պատվարների ջրահոսքի ստորին հատվածում բնակվող 375 հազար մարդ պաշտպանված է: Մարմարիկի պատվարի ընթացող վերականգնումը կպահովի ջրահոսքի ստորին հատվածում բնակվող եւս 162 հազար մարդու անվտանգությունը: Բոլոր տեղամասերի համար մշակվել են արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության ծրագրեր, իսկ 156 գյուղում տեղադրվել են վթարների նախազգուշացման համակարգեր: Ջրահոսքի ստորին հատվածում գտնվող համայնքներում արտակարգ իրավիճակների վարչությունը շարունակում է իրականացնել իրազեկման քարոզարշավները:

Ինչ վերաբերում է հաղթած մյուս ծրագրին՝ աղքատության ծրագրային մոնիթորինգին, ապա Դոննա Դոուսենբ-Քոյրոլոն այն կարծիքին է հայտնել, որ օբյեկտիվ, փաստացի տվյալներն անչափ կարեւոր են կենսամակարդակի մոնիթորինգի ու քաղաքականության գիտելիքահենք մշակման համար, հատկապես՝ առողջապահության, կրթության եւ սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում: Վիճակագրական ծառայության տրամադրած տվյալներն ազդում են կառավարության քաղաքականության եւ մարդկանց կյանքի վրա: Որպես սոցիալական քաղաքականության գծով որոշումների կայացման ներդրում՝ Ազգային վիճակագրական ծառայությունն իրականացնում է տնային տնտեսությունների համապարփակ ամենամյա ուսումնասիրություններ: Օրինակ, ուսումնասիրությունների տվյալներն առանցքային են եղել հասցեական սոցիալական օժանդակության եւ անվճար բուժօգնության մշակման ու բյուջետավորման հարցում: Կենսամակարդակի ցուցանիշները եւ «ՀՀ սոցիալական պատկերը եւ աղքատությունը» զեկույցն ամեն տարի հրապարակվում են հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

Տեղեկացվում է նաեւ, որ Համաշխարհային բանկի մրցավարների խումբն ընտրել էր Եվրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի (ԵԿԱ) տարածաշրջանի 22 ծրագիր:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Նամակ-արձագանք «Երեւան Ջուր» ընկերությունից

Հարգարժան խմբագրություն

«Երեւան Ջուր» ընկերությունը իր շնորհակալությունն է հայտնում «Ազգ» օրաթերթին եւ անձամբ գլխավոր խմբագրին՝ «Արարատյան» պողոտայից դեպի Երեւան ծգվող ջրատարներն ապօրինի միացումներից ազատվելու խնդրին ուշադրության կենտրոնում պահելու համար («Քաղաքացիական հասարակություն, ո՞ւր ես ...», 02 ապրիլի, 2008):

Ինչ վերաբերում է ս.թ. ապրիլի 1-ին նախատեսված գործողությանը, որի ընթացքում պետք է ապամոնտաժվեին Արգավանդ, Գեղանիստ եւ Նուբարաշեն գյուղերում հայտնաբերված ապօրինի ջրագծերը, այն հետաձգվել է զուտ տեխնիկական պատճառներով: Ոստիկանությունը չի հրաժարվել ուղեկցել «Երեւան Ջուր» ընկերության աշխատանքային խմբերին:

Միջոցառման ստույգ ժամկետի մասին խմբագրությանը կտեղեկացվի լրացուցիչ:

Միաժամանակ, օգտվելով առիթից, հարկ ենք համարում շնորհակալություն հայտնել ՀՀ ոստիկանության Արարատի մարզային վարչությանը՝ «Երեւան Ջուր» ՓԲԸ-ի կողմից նախատեսված միջոցառմանն աջակցելու պատրաստակամության համար:

Հարգանքով՝

ՍԵՐԺ ՊՈՂՈՍՅԱՆ
Գլխավոր տնօրեն

Մրցույթի հրավեր 026-1/08

ՄԱԿ-ի Զարգացման Ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ **Աջակցություն քաղաքացիական հասարակությանը օրենսդրական դաշտի մատչելիության ապահովման գործընթացում (էլեկտրոնային պորտալներ) ծառայություն տրամադրելու համար:**

Մրցույթի մանրամասն հրավերին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի վեբ http://www.undp.am կայքից կամ ՄԱԶԾ-ի գնումների բաժնից՝ Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում: Դիմել Գրիգոր Աթմոյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 126, ժամը 14:00-16:00-ը:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ ապրիլի 21, ժամը 17:00

UNDP

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ապրիլի 22-ին, ժ.11-ին ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը եւ Ք. Արթիկի քաղաքապետարանը «ԳՈՐԳԱՇԵՆ» ՍՊԸ-ի աղյուսագործական կառուցման նախագծի փաստաթղթերի վերաբերյալ Արթիկի քաղաքապետարանում անցկացնելու են հասարակական լսումներ: Ցանկացողները նյութերին կարող են ծանոթանալ Կոմիտասի 29, 3-րդ հարկ, հեռախոս 22-02-18, 22-14-85:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՑՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-08/15» ծածկագրով կազմակերպում է գնանցման հարցում՝ **«ՀՀ ոստիկանության կարիքների համար տպագրական նյութերի ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով:** Գնանցման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 800 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», Հ/Հ 24723006158 «Բեզ-Գալ» ՍՊԸ -ի հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին նեցկայ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար է. Բուռնությանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանցման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 17:30:

Կենտրոնական բանկը եւս 0,25 տոկոսով բարձրացրեց վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը

Կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայությունից տեղեկացանք, որ 2008-ի ապրիլի 2-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը բարձրացրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0,25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 6,50%: Հիշեցնենք, որ մարտի 4-ին ԿԲ խորհուրդը որոշել էր բարձրացնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0,25 տոկոսային կետով, սահմանելով 6,25 տոկոս:

2008-ի մարտին փետրվարի նկատմամբ արձանագրվել է 1,4% գնաճ, որի պարագայում 12-ամսյա գնաճը կազմել է 9,6%՝ շուրջ 3 տոկոսային կետով բարձր լինելով նախորդ տարվա վերջում արձանագրված մակարդակից:

ԿԲ խորհուրդը հաստատել է, որ համաշխարհային շուկայում ձեւավորված բարձր գնաճային միջավայրն առաջին եռամսյակում շարունակել է ուժգնանալ՝ էապես անդրադառնալով պարենային ապրանքների ներքին գների վրա: Վերոհիշյալ զարգացումների երկրորդային ազդեցությունները հանգեցնում են նաեւ ոչ պարենային ապրանքների գների եւ ծառայությունների սակագների բարձրացմանը:

ԿԲ խորհուրդը համակարծիք է եղել, որ առաջիկայում գնաճային ճնշումները պահպանվելու են եւ դրամավարկային պայմանների աստիճանական խստացումը նպատակ ունի մեղմելու գնաճային սպասումները եւ չեզոքացնելու նշված զարգացումների երկրորդային ազդեցությունները:

Ա. Մ.

Հայաստանին պետք է քվեարկության մեքենայացված համակարգ

Փետրվարի 19-ի եւ նրան նախորդած ու հաջորդած իրադարձությունները, որոնք առաջ բերեցին ներկա ճգնաժամը, ունեն մի խնդրի կարեւորագույն դրսեւորումներ: Դրանցից առաջինն այն է, որ ժողովրդի մեջ, մեղմ ասած, թույլ է հավատը ընտրական գործընթացի նկատմամբ: Միջազգային դիտորդական առաքելության դիտարկումը, որ տեղամասերի 16 տոկոսում (առնվազն) արդյունքները հաշվելու գործընթացն անթերի չէր, պարզապես ազգային խայտառակություն է, իսկ հայաստանցիների համար դա նորություն չէ ու մեծամասնությունը մնում է նրանց թերահավատությունն առ այն, թե իրենց ձայնն ունի իրական արժեք: Երբ իշխանությունները խոր ուզում են ստեղծել վստահության մթնոլորտ հասարակությունում, ապա պետք է սկսեն ղեկավարության այս հիմնական վերականգնումից (կամ ստեղծումից): Մարտի 21-ին ստորագրված կոալիցիոն համաձայնագրի նպատակների թվում կա. «Ընտրական գործընթացների նկատմամբ հանրության վստահության էական բարձրացում», բայց վտանգ կա, որ սա նույնպես կդառնա զուտ կոսմետիկ փոփոխությունների շարք: Դրան հասնել նախատեսվում է «քաղաքական ուժերի դերի հետեւողական մեծացման» միջոցով, մինչդեռ խնդիրը կարող է առավելապես լուծվել զուտ տեխնիկական միջոցներով (իհարկե, դրանց համար պետք է քաղաքական կամք):

Առաջարկվող առավել բարեփոխումը կարելի է իրականացնել ստեղծելով կեղծումները բացառող տեխնիկական համակարգ: Այն պետք է հիմնված լինի քվեաթերթիկների մեքենայացված ընթերցման ու հաշվարկի վրա, ու, ինչը, իհարկե, լիովին համընկնում է ներկա (ու, դատելով նախագահ Ներսես Երիցյանի խոսքերից՝ նաեւ ապագա) կառավարության հակակոռուպցիոն ռազմավարության կարեւոր սկզբունքի հետ, առավելագույնս նվազեցնել քաղաքացու եւ պաշտոնյայի շփումը, հնարավորություն տալ քաղաքացուն իր գործողությունները իրականացնելու միայն մեքենայի (համակարգչի) հետ շփվելով:

Քվեարկության անցկացման ու ձայները հաշվելու գործն այս ձեւով ավելի բարդ գործընթաց չէ, քան, ասենք, ճամփային ծեսակերտումները, որոնց կառավարությունն արդեն վաղուց ներդրում է «առանց պաշտոնյա» համակարգը: Զուր չէ, որ քվեարկության այս պարզունակ գործընթացը շատ երկրներում ոչ միայն ավտոմատացված է, այլեւ իրականացվում է ինտերնետով: Այս վերջինից մենք դեռ հեռու ենք, բայց քվեարկության մեքենայացված ու կենտրոնացված այսպես համակարգի ստեղծումը Հայաստանի պես փոքր երկրի համար միանգամայն իրական հնարավորություն է:

Համակարգին ներկայացվելիք պահանջներն են.

Քվեաթերթիկների մեքենայացված հաշվում եւ քվեարկության արդյունքների մեքենայացված ընթերցում: Սրա համար բավական է, որ քվեատուփի մուտքին դրված լինի կարդացող սարք (սկաներ), եւ այն «կարդացի» մեքենայի կողմից ինչպես քվեաթերթիկի ներս գալուն զուգահեռ: Այդպիսի քվեատուփեր արդեն իսկ ներմուծվում են Ռուսաստանում, Հայաստանի նման երկրի համար ընտրատեղամասերում այդպիսի սարքերի տեղադրումը խնդիր չէ: Նույն քվեատուփի պրոցեսորը պետք է գումարի իր մեջ ձգած թերթիկների վրա սեղմված այս կամ այն տարբերակների օգտին տրված ձայների գումարն ու դառնել իր հիշողության մեջ, որն անմատչելի է մինչեւ քվեարկության ավարտի պահը:

Տեխնիկապես պետք է բացառել «կարդացող» քվեատուփի նկատմամբ որեւէ գործողության կատարումը ընտրական տեղամասում: Տեղամասում գտնվողները չպետք է հնարավորություն ունենան քվեատուփի վրա որեւէ կերպ ազդելու, բացառությամբ առավոտյան՝ քվեարկության ժամից առաջ նրա միացնելու եւ քվեարկության վերջում անջատելու: Պետք է ֆիզիկապես անհնար լինի քվեատուփին որեւէ համակարգիչ միացնելը, նրանից սկավառակ կարդալը եւ այլն. քվեատուփի վրա չպետք է լինեն կոճակներ կամ ելքեր: «Կարդացող» քվեատուփի վրա, բացի «միացված է» լամպից, պետք է լինի միայն մեկ պաստառանիկ, որի վրա գրված կլինի, թե քանի քվեաթերթիկ է արդեն մեծել այդ արկղ, այսինքն, քանի մարդ է քվեարկել: Բացի այդ, նրան միացված պետք է լինի տպիչ սարք, որպեսզի քվեարկության ավարտին արդյունքները տպվեն ու հայտնի դառնան տեղամասում. սա նաեւ ստուգիչ գործոն կլինի, եթե հետագայում ԿԸՀ-ում ամփոփվելիս տվյալների մեջ տարընթերցումներ լինեն:

Բոլոր «կարդացող» քվեատուփերը պետք է անընդհատ կապ ունենան ԿԸՀ-ում գտնվող կենտրոնական համակարգչի՝ սերվերի հետ: Ըստ էության, պետք է մի համակարգչային ցանց, որն ունի մեկ կենտրոնական սերվեր եւ երկու հազար ծայրամասային համակարգիչ՝ քվեատուփեր: Այս կապը նույնպես պետք է ունենա խիստ սահմանափակ գործողությունների ցանկ՝ «մենյու», ինչը կեղծիքները բացառելու նախապայմանն է: Այդ «մենյուին», ի հավելումն անհրաժեշտ ժամերին «սկսիր ընդունել քվեաթերթիկներ» եւ «դադարեցրու քվեաթերթիկների ընդունումը» հրամաններից անհրաժեշտ են, թերեւս, միայն երկու գործողություն: Առաջին՝ մշտական հսկողություն, որ քվեարկության ողջ ընթացքում բոլոր 2000 քվեատուփերը միացված լինեն: Եվ երկրորդ՝ քվեարկության ավարտին սերվերը հրաման պետք է տա բոլոր քվեատուփերին՝ «ուղարկել ինձ քվեարկության արդյունքները», մինչեւ քվեարկության ավարտի ժամը այդ հրամանի ուղարկումը նույնպես պետք է բացառվի, իսկ քվեարկության արդյունքները, ինչպես արդեն նշվեց, պետք է մինչ այդ անմատչելի լինեն արտաքին միջամտության համար: Այդ արդյունքները հիշյալ համակարգչային ցանցի միջոցով կհասնեն ԿԸՀ-ի սերվերին, որը դրանք կամփոփի նախապես ստեղծված հատուկ ծրագրի միջոցով (դարձյալ առանց որեւէ արտաքին մասնակցության) ու կտա քվեարկության ամփոփ արդյունքները: Կարելի է ավելացնել, որ դա տեղի կունենա ոչ ուշ, քան քվեարկության ավարտից կես ժամ հետո:

Եթե որեւէ տեղամասում ինչ-ինչ խնդիրներ ծագեն, ապա միշտ կարելի է բացել քվեատուփը ու հաշվել «ձեռքով»: Ընդհանրապես, նախընտրելի է, որ դա նույնպես արվի ոչ թե տվյալ տեղամասում, այլ ԿԸՀ-ում, պետք է առավելապես բացառել տեղամասերի որեւէ մասնակցությունը հաշվելու գործին:

Համապատասխան տեխնիկայի մասնագետները տողերիս հեղինակին ասացին, որ այս համակարգի կորիզի՝ մեկ սերվերով եւ երկու հազար ծայրամասային պրոցեսոր-քվեատուփերով ցանցի, ստեղծումը որեւէ դժվարություն չի ներկայացնում արդի տեխնիկայի համար: Ավելին՝ մի ժամանակ հայտնեց, որ նույն այդ ցանցին յուրաքանչյուր տեղամասում կարելի է միացնել նաեւ տեսախցիկ, ինչը հնարավորություն կտա դարձյալ ԿԸՀ-ում դիտելու բոլոր երկու հազար տեղամասերում տեղի ունեցածի տեսագրությունը. դա լավագույն ձեւը կլինի տեղամասերում վիճելի իրավիճակները կանխելու կամ այդ իրավիճակների մասին օբյեկտիվ տեղեկատվություն ստանալու համար: Սակայն տեսախցիկների տեղադրումը կարող է նաեւ ունենալ բացասական հետեւանք. շատ ընտրողներ կարող են կասկածել, թե այդ տեսախցիկը նաեւ կխախտի իր քվեարկության գաղտնիությունը: Դարձյալ թերահավատություն...

Իհարկե, այս համակարգի ստեղծման դեպքում կառաջանան նաեւ բազմաթիվ այլ տեխնիկական խնդիրներ: Այդ թվում են, օրինակ, տեղամասերից մեկում հոսանքի անջատման կամ այլ խափանման դեպքում գործողությունները, ինչպես նաեւ այն դեպքերը, երբ մեկ օրում իրականացվում է մեկից ավելի քվեարկություն, ասենք՝ համամասնական եւ մեծամասնական (բացառված չէ, որ անհրաժեշտ կլինի ոչ թե 2000, այլ 4000 քվեատուփ): Սակայն այս ամենը զուտ տեխնիկական ու դյուրին լուծելի դժվարություններ են: Կարեւորը իշխանությունների քաղաքական կամքն է, նրանց վճռականությունը՝ ապացուցելու, որ իրենք չեն վախենում քվեարկության իրական արդյունքներից, չեն ապավինում (հայտնի համախ ինչքող կարծիքների) լցոնումների, կեղծված հաշվումների ու նման այլ անօրինական գործողությունների: Եվ այս դեպքում, իհարկե, այլեւս պետք չեն լինի քաղաքական հիմքով ստեղծված ընտրական հանձնաժողովները, որոնց քվեարկության գործընթացը կարող են իրականացնել ուսուցիչները կամ այլ պետական ծառողներ (պարզվում է, որ այս հարցում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ու Ռոբերտ Քոչարյանը համակարծիք են):

Եթե իշխանություններն ունեն համապատասխան քաղաքական կամք, ապա քվեարկության մեքենայացված համակարգի ստեղծմանը պետք է ձեռնամուխ լինել անմիջապես, քանի որ նրա պատրաստման, նախագծման, տեղադրման ու փորձարկման համար ամիսներ են պետք, եթե ոչ տարիներ: Ավելին, համակարգի ստեղծումը դժվար թե իմաստ ունենա, եթե բոլոր շահագրգիռ քաղաքական ուժերը վստահ չլինեն, որ այն իրոք առավելագույնս պաշտպանված է կեղծումներից: Ինչ վերաբերում է ծախսերին, ապա այս համակարգի ստեղծումը կարժենա ոչ ավելի, քան մեկ-երկու տասնյակ միլիոն դոլար, ինչն ամենեւին բարձր գին չէ երկրի պետական մարմինների ու ժողովրդի միջեւ վստահության ամրապնդման համար: Ավելորդ չէ նշել նաեւ, որ հիշյալ համակարգչային ցանցի ստեղծման շնորհիվ Հայաստանի բոլոր դպրոցներն ու շատ այլ հիմնարկներ, երկրի նույնիսկ ամենահեռավոր գյուղերում, կունենան համակարգչային կապ Երեւանի հետ: Դա կնշանակի, որ ընտրությունների ավարտից հետո նրանք կունենան ինտերնետի ու այլ ժամանակակից հաղորդակցությունների հնարավորություն: Միանգամայն իրական ներդրում երկրում «տեղեկատվական հասարակություն» ստեղծելու ճանապարհին, ինչի մասին մեր պաշտոնյաները նույնպես շատ են սիրում խոսել:

ՏԻԳՐԱՆՈՒՀԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Համայնք ձեւավորող եւ համայնք պահպանող ձեռնարկություններ

Տարիներ առաջ լուրեր էին պտտվում, թե Լոռու մարզի քաղաքներից մեկում բնակարանը փոխել են ընտանիքի անդամների համար ինքնաթիռի տոմսերի հետ, որպեսզի արտագաղթեն: Գուցե այդպիսի դեպք չի էլ եղել, սակայն մինչեւ 2000 թվականը Ախթալա եւ Շամլուղ համայնքներում սոցիալական ու տնտեսական տեսակետից այնպիսի ծանր, անհեռանկար իրավիճակ էր, որ մեկ բնակարանի շուկայական գինը համարժեք չէր անգամ մեկ ընտանիքի համար ինքնաթիռի տոմս գնելու հնարավորությանը:

Այդ տարիներին Շամլուղ եւ Ախթալա համայնքների հետագա գոյությունը, որպես քաղաքատիպ ավաններ, հարցականի տակ էր: Թվում էր, թե Շամլուղի հանքերն անվերադարձ փակվել են, իսկ Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատը, որը փակվել էր 1988-ին, վերջնականապես կթալանվի եւ կավերվի: Ախթալացիները իրենց գոյությունը պահպանում էին Սադախլոյի շուկայի հաշվին: Ամեն առավոտ մի քանի ավտոբուս էր մեկնում այնտեղ, եւ մարդիկ չէին խորշում ոչ մի աշխատանքից: Շամլուղցիներն էլ խեղդվում էին օրինական եւ անօրինական անտառահատումների ժամանակ: Երկու համայնքների բնակչությունը նվազել էր մեկ երրորդով: Թվում էր, թե անելանելի վիճակ է:

1999-ին, երբ այցելել էի Ախթալա քաղաք, Բարիս թաղամասի բազմաբնակարան շենքերի բնակիչներից մեկին հարցրեցի, թե քանի՞ նորածին երեխա կա այդ շենքերում ապրող ընտանիքներում: Պատասխանը դաժան էր. «Հիմա մեր ջահելները հացի փող շատ են ճարում, ուր մնաց ամուսնության մասին մտածեն»:

Պիտի հիշենք անցյալը, որ կարողանանք արժանավայելս ընկալել ներկան:

Դեռեւս լիարժեք ու հայավարի չի գնահատվել սփյուռքահայ գործարար Սեւակ եւ Պատրիկ Տեր-Պողոսյանների, Սարգիս եւ Ջորջ Թաշճյանների, Վարազդատ եւ Վարանդ Մարգարյանների համարձակ ու հայրենասիրական քայլը, երբ 2001-ին հիշյալ անհատների անձնական դրամագլխով սկսվեց Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի եւ Շամլուղի հանքերի վերականգնումը, որը տեւեց շուրջ 7 ամիս: Այդ հիմա են բավականին հեշտացել ձեռնարկությունների վերականգնումն ու նորերի հիմնումը, իսկ այն ժամանակ նման գործը ռիսկային էր բիզնեսի տեսակետից: Չկար հավաս, դեռեւս չէր գիտակցվում ներդնողի գործի իրական արժեքը: Բայց խոստովանենք. միայն շահո՞վ էր առաջնորդվում մեր սփյուռքահայ բարեկամներին, թե՞ նպատակ ունեին նաեւ փրկել երկու քաղաքատիպ համայնքները վերջնական դատարկումից: Համոզված եմ, եթե միայն շահույթ ստանալը լիներ խնդրում, ապա այսօր Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ ֆաբրիկան չէր գործի, եւ հիմնադիրները կընկնեին բազում դժվարությունների առջեւ, կամ էլ իրենց դրամագլուխը կներդնեին մայրաքաղաքում, ինչպես շատ ու շատ սփյուռքահայեր, ովքեր հաջողեցին անշարժ գույքի շուկայում:

Երբ կոմբինատը նոր էր գործարկվում, եւ 2001-ին հայտարարություն եղավ հանքափորների հավաքագրման համար՝ այն էլ այն ժամանակվա պայմաններում բարձր աշխատավարձով, դիմողների քանակը մի քանի անգամ գերազանցեց սպասելիքները: Շատ էին դիմողները, քանի որ համատարած գործազրկություն էր: Եվ ահա Վանաձորում մի այսպիսի պատմություն էր շրջանառվում: Երբ դիմողները գալիս էին, տնօրենը նրանց հարցնում էր, թե հանքափորի աշխատանքի փորձ ունե՞ն: Բոլորը պատասխանում էին՝ ոչ, սակայն մի քանի օր որ նայենք, թե ոնց են աշխատում, մենք էլ կկարողանանք: Եվ տնօրենը նրանց պատասխանել էր՝ մենք պիտի կարողանանք սկզբում նրանց գտնել, ում աշխատանքին պիտի նայենք եւ սովորենք:

Ներկայումս Ախթալայի ԼՀԿ-ում եւ Շամլուղի հանքերում աշխատում է շուրջ 470 մարդ: Նրանք հիմնականում Ախթալայի եւ Շամլուղի բնակիչներ են: Այս երկու համայնքներում գործազրկությունը, հատկապես երիտասարդության շրջանում, վերացել է: Դադարել է նաեւ արտագաղթը: 2007 եւ 2008 թվականներին Ախթալա համայնքում հնարավոր չի եղել իրականացնել «Վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ» ծրագիրը, քանի որ չկային աշխատանք փնտրող քաղաքացիներ: Այսօր կոմբինատն իրականացնում է զարգացման երկրորդ փուլը եւ 2009-ին կարիք կլինի եւս շուրջ 80 աշխատողի: Հետեւաբար ոչ մի ախթալացի եւ շամլուղցի երիտասարդ անգործ չի մնա. այն, ինչ որ երազում էինք մինչեւ 2000-ը:

Եթե 2000-ին երկու համայնքներում ծնվել էր 43 երեխա, ապա 2007-ին ծնվել է 49 երեխա: Համարենք, որ այս 6 նորածինների աճը նաեւ հիմնադիրների երազանքն էր: 2008-ին, երբ նորից այցելեցի Ախթալայի Բարիս թաղամաս եւ պատահաբար նույն բնակչին հարցրի, թե քանի՞ մանկահասակ երեխա կա այդ թաղամասի բազմաբնակարան շենքում, սկսեց մտովի հաշվել ըստ շենքերի: Քիչ հետո հնչեց պատասխանը. «Տղա ջան, լավ չեմ հիշում, ոնց որ մի յոթը կլինեն»:

Պետությունը եւ հասարակությունը չեն կարող նույն վերաբերմունքն ունենալ Ախթալայի ֆաբրիկայի եւ, ասենք, Երեւանի կամ Վանաձորի որեւէ ձեռնարկության նկատմամբ, ովքեր կարող են լինել նույն քանակությամբ աշխատատեղեր: Եթե, ասենք, մի առավոտ, մայրաքաղաքում որեւէ ձեռնարկություն դադարի մի քանի ամիս աշխատելուց, ապա դա համեմատաբար աննկատ կմնա: Իսկ Ախթալայի ԼՀԿ-ի աշխատանքից կախված է երկու քաղաքների բնակիչների ապագան:

Մեր երկրում օրենսդրորեն սահմանվել են ձեռնարկությունների անվանումներ՝ փոքր, միջին եւ մեծ: Սահմանումը հիմնված է աշխատատեղերի քանակի վրա: Բայց եկեք շրջանառության մեջ դնենք եւս մեկ անվանում՝ «Համայնք ձեւավորող եւ համայնք պահպանող ձեռնարկություն»: Սա արդեն քաղաքական սահմանում է: Կոմբինատի զարգացման ծրագրերը պետք է լինեն հասարակության ուշադրության կենտրոնում: Ախթալայի եւ Շամլուղի բնակիչները պետք է իմանան, որ կոմբինատը վերակառուցվում է եւ շուրջ 4 մլն ԱՄՆ դոլար է ներդրվում այդ նպատակով: Շուրջ 400 ընտանիքներ այդ լուրն իմանալուց հետո պիտի հանգիստ քնեն, քանի որ այսուհետեւ էլ այդ ընտանիքների անդամները կունենան կայուն եւ բարձր աշխատավարձ: Արդյոք էլի՞ կգտնվեն Սեւակ եւ Պատրիկ Տեր-Պողոսյանների ու նրանց բարեկամների նման մեծահոգի մարդիկ եւ մի օր էլ կգործարկվի Թումանյան քաղաքի հրակայուն նյութերի գործարանը, եւ այդ գործարանն էլ կանվանենք «Համայնք ձեւավորող եւ համայնք պահպանող ձեռնարկություն»՝ ցույց կտա ժամանակը: Եթե նույնիսկ պետությունը չի կարող որեւէ հարկային կամ այլ արտոնություններ սահմանել նման ձեռնարկությունների համար, ապա հասարակության հարգանքն ու գնահատականը նույնպես շահույթ են, այն էլ՝ չհարկվող:

Թումանյան քաղաքը եւս սպասում է այդպիսի համառ ու ազգասեր ներդնողների: Այլապես Վանաձոր-Ալավերդի մայրուղու եզրերում տեղադրված անշուք [illegible] առատ չեն, եւ դրանց մեծ մասը փակվել է Սադախլոյի շուկայի վերանալուց հետո: Սպասենք եւ հուսանք:

[illegible]

Վանաձոր

Ինչպես տեղեկացրել էինք, մարտի 14-ին Թուրքիայի վճռաբեկ դատարանի գլխավոր դատախազ Աբդուռահման Յալչընքայան երկրում իշխող [illegible] «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցութեան գործունէութիւնն արգելելու հայցով դիմել էր Սահմանադրական դատարան, որն էլ մարտի 31-ի նիստում հայցին ընթացք տալու որոշում էր ընդունել: Խնդիրը սակայն կուսակցութիւնը չէ միայն, այլ Թուրքիայի Նախագահ Աբդուլլահ Գիւլի, վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էր-

գաւաճում» կուսակցութեան իշխանութիւնների տապալումը: Ընդ որում, որպէս էլ պատասխանող զենքերալ Վելի Քյուչուկը ճանաչվել իբրեւ կազմակերպության ղեկավար, ոչ պաշտոնական տվյալներով նա տեղ չի զբաղեցնում նույնիսկ թուն ղեկավարների առաջին տասնյակում: Մամուլում շրջանառվող լուրերի համաձայն, «Էրգենեկոնն» անմիջականորեն ղեկավարել է թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի նախկին պետ, պաշտոնաթող զենքերալ Հիլմի Օզկոկը:

նարկումներով, որն, ի դէպ, երկրում օրենքով չի արգելվում, իսկ Սահմանադրական դատարանը՝ սահմանադրության մեջ կատարվող փոփոխություններով: Այսպիսով, սահմանադրական փոփոխություններն այստեղ դառնում են «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցութեան հանցանքը:

Քանի որ Սահմանադրական դատարանը ծառայում է երկրում հեղաշրջման նախադրյալների ստեղծման այդ նույն նպատակին, ինչ «Էրգենեկոնն» էր, ուստի միանգամ-

Սահմանադրական դատարանի որոշումը ոչ այլ ինչ է, քան «օրենսդիր» հեղաշրջում Թուրքիայում

Դրա ակունքներում կանգնած է դեռեւս Աթաթուրքի օրով չեզոքացված առանձնաշնորհյալ ընտրախավը

դողանի գլխավորությամբ կուսակցության ղեկավար կազմի 71 գործիչներն են, որոնց 5 տարով քաղաքական իրավունքներից զրկելու դատախազի պահանջին եւս այդ որոշմամբ ընդառաջել է Սահմանադրական դատարանը:

Այլ կերպ, Սահմանադրական դատարանն «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցության արգելման, ինչպես նաեւ կուսակցական առաջնակարգ գործիչներին քաղաքական իրավունքներից զրկելու հարցերում աջակցել է գլխավոր դատախազին: Ընդ որում, աջակցելիս շրջանցել է սահմանադրության համապատասխան հոդվածը, ըստ որի՝ հանրապետության նախագահին դատելու իրավունքը վերապահված է միայն Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովին, այն էլ՝ հայրենիքին դավաճանելու դեպքում: Մինչդեռ Սահմանադրական դատարանը կոչված է ոչ միայն հետեւելու երկրում սահմանադրության կիրառմանը, այլեւ նրա հոդվածների պահպանմանը:

Այս հանգամանքը հիմք է տվել «Ենի շաֆաք» հեղինակներին ակնարկելու, որ Սահմանադրական դատարանը ոճանց ներշնչմամբ է ընթացք տվել դատախազի հայցին, որն էլ վերջինին պատվիրել են ոմանք: Ակամա հարց է ծագում՝ ոմանք ասելով ում նկատի ունի «Ենի շաֆաքը»: Հարցի պատասխանը միանշանակ չէ, սակայն հայցի նախօրյակին «Էրգենեկոն» ահաբեկչական կազմակերպության բացահայտումը, «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցության արգելման պատճառաբանությունը, ինչպես նաեւ այն նպատակները, որոնց իրականացումը դրված է դատախազի հայցի հիմքում, որոշակի պատկերացում տալիս են:

«Էրգենեկոնն» ստեղծվել էր ահաբեկչական արձակահարույց գործողություններով երկիրը տնտեսապես եւ քաղաքականապես ապակայունացնելու նպատակով, որպեսզի պետական հեղաշրջման նախադրյալներ ստեղծի: Հեղաշրջումը ենթադրում էր «Արդարութիւն եւ բար-

Հայտնի թուրք իրավապաշտպան, հրապարակախոս Ռագըփ Զարաքոլուն «Էրգենեկոնը» համարում է «Թեշքիլաթ-ը Մահսուսայի» իրավահաջորդը հանրապետական Թուրքիայում, իսկ երկրում «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցության արգելման գործընթացը բնութագրում է որպես «օրենսդիր» հեղաշրջում: Նրան է լրացնում Մեհմեդ Ալթանը, գրելով, որ Ժողովրդահանրապետական կուսակցությունն իսկույն արձագանքեց բանակի 2007-ի մայիսի 27-ի հուշագրով արտահայտված հեղաշրջման փորձին, կապված նախագահի պաշտոնում Գյուլի առաջադրման հետ, ապա եւ ավելացնում է. «Այս կուսակցության խոսափող «Ջումհուրիեթ» թերթի խմբագրությունը մինչեւ վերջերս տեղակայված էր Ստամբուլում «Իթթիհադ վե Թերաքքի» կենտրոնական կոմիտեի շենքում»:

Համենայն դեպս, դատախազի հայցին ընթացք տալու Սահմանադրական դատարանի որոշումից հետո, ինչպես «Ենի շաֆաք» ապրիլի 1-ի համարում գրել է Ֆեհմի Քորուն, շրջանառության մեջ է դրվել մեկ այլ «մութ սցենար»: Համաձայն դրան, Սահմանադրական դատարանը երկրում արգելում է «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցության գործունեությունը, Նախագահ Գյուլին ներառյալ կուսակցության 71 գործիչների զրկում է քաղաքական իրավունքներից, որից հետո տակնուվրա է լինում տնտեսությունը, դրան են հետեւում սոցիալական բնույթի ընդվզումներ, երկրում կարգուկանոնի հաստատումը դառնում է հրամայական եւ բանակն այդ հրամայականով զինվորական հեղաշրջում է կատարում:

Այսինքն՝ այն ուժերը, որոնք նպատակին չեն հասել «Էրգենեկոնի» միջոցով, գործի են դնում գլխավոր դատախազին ընդառաջող Սահմանադրական դատարանը: Հասկանալի է, որ դատախազը վարչապետ Էրդողանի կուսակցության փակման անհրաժեշտությունը պատճառաբանում է վերջինիս գլխաշորի արգելքը վերացնելու ձեռ-

ձայն տրամաբանական է, որ գլխավոր դատախազի հայցին ընթացք տալը «Էրգենեկոնի» գործի հետանքները կասեցնելու նպատակ էլ ունենա: Ինչ վերաբերում է գլխավոր դատախազին եւ Սահմանադրական դատարանին ուղղորդող ուժերին, ապա «ովքե՞ր են նրանք» հարցին մարտի 30-ին անուղղակի պատասխանել էր փոխվարչապետ եւ պետնախարար Ջեմիլ Չիչեկը:

Նա, «CNN-Turk»-ի վկայությամբ, ասել էր. «Որոնք հակաժողովրդավարական, հակասահմանադրական եղանակով փորձում են իշխանություն ձեռք բերել երկրում, որը նրանց ժողովուրդը չտվեց: «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում» կուսակցության իշխանությունը նրանց անհանգստացնում է: Նրանք տարիներ շարունակ պետական համակարգի սնուցի վայելողներն են, որոնք կարգավիճակները իրենց ոտքը կանգնելու, հետախուզագործ հասարակական բանկերից վարկեր կամ յուրաքանչյուր նախարարից հատկացումներ ստանալու, եւ մեծապես կառավարություններին որպես ծառա դիտարկելու սովոր շահագործողների խավն են: Այժմ այդ գործը անցած չեն ստանալու: Անկախ մեր կուսակցության հետ ունեցած հաշիվներից, մեր ազգը նրանց գործ չի տալու»:

Ի դեպ, վարչապետ Էրդողանն էլ վերջին ելույթներում մատնացույց էր անում արտոնյալ ընտրախավին: Եթե համադրելու լինենք փոխվարչապետի եւ վարչապետի ասածները, ակնհայտ կդառնա, որ այդ խավը Թուրքիայում դեռեւս Քեմալ Աթաթուրքի օրով ձեւավորված «դյոնմեների» առանձնաշնորհյալ ընտրախավն է, որը թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբին վերապահում է «խորքային պետության», երկրի դատաիրավական համակարգը՝ Սահմանադրական դատարանի, կրթական համակարգը՝ բարձրագույն ուսումնական խորհրդի միջոցով: Գլխավոր շտաբն էլ իր հերթին վերահսկում էր նախագահի աթոռը, գործադիր եւ օրենսդիր իշխանությունները:

ՏԱԹՈՍ ՉԱԽՐՅԱՆ

Մեծ Բրիտանիայում մզկիթների կառուցումը դադարեցնելու կոչ

Անգլիկան եկեղեցու սինոդի անդամ Էլիսոն Ռուտֆը քրիստոնեական աղանդավորականներից մեկով ունեցած ելույթում հայրենակիցներին կոչ է արել դադարեցնել մզկիթների կառուցումը Մեծ Բրիտանիայում: Նրա կարծիքով, հակառակ դեպքում երկիրը կարող է վերածվել իսլամական պետության:

«Դեյլի մեյլ» թերթը մեջբերում է Ռուտֆի այն խոսքերը, որ գոյություն ունեցող մզկիթները միանգամայն բավարար են երկրում ապրող մահմեդականների համար, իսկ նորերի կառուցումը կհանգեցնի մահմեդականների թվի հետագա աճին: Դրա հետեւանքով «մզկիթների շուրջը գտնվող բոլոր խանութներն ու տները կդառնան իսլամական, եւ այդ տարածքը փակ գոտի կդառնա մյուս ծարդկանց համար»:

«Մենք առայժմ քրիստոնեական երկիր ենք եւ պետք է ապագայում էլ այդպիսին մնանք», ընդգծել է Ռուտֆը: Լոնդոնի «Թայմս» թերթը գրում է, որ Մեծ Բրիտանիայի մահմեդականների խորհրդի ներկայացուցիչ Ինայաթ Բունգլավալան Ռուտֆի խոսքերը բնութագրել է որպես «մոլեռանդ եւ բացահայտորեն ալարմիստական» [?]: ...

Ավելի վաղ Ռուտֆը պահանջել էր Քենթերբերիի արքեպիսկոպոս Ռոուեն Ուիլյամսի հրաժարականը, որը փետրվարին հայտարարել էր Մեծ Բրիտանիայի տարածքում շարիաթի որոշ օրենքների իրավական կարգավիճակ տալու անհրաժեշտության մասին: Անգլիկան եկեղեցու անդամներն այն ժամանակ զայրույթով էին արձագանքել արքեպիսկոպոսի հայտարարությանը, եւ նա ստիպված էր եղել հրապարակավ ներողություն խնդրել իր խոսքերի համար:

Գրենլանդիան ուզում է անկախանալ

Դանիայի ինքնավար մարզ Գրենլանդիան ուզում է անկախութիւն հռչակել: Դանիայի եւ այդ ինքնավար տարածքի երկկողմ հարաբերութիւններում վերջերս ավելացել է եւս մեկ խնդիր՝ նավթը: Գրենլանդիայի ինքնավարության հանձնաժողովը հրապարակել է Դանիայի եւ ինքնավար տարածքի նոր համաձայնագրի նախագիծը, որն ապրիլի կեսերին քննարկվելու է երկու երկրների խորհրդարաններում: «Նովիե իզվեստիա» թերթը գրում է, որ այդ փաստաթղթում առաջին անգամ հիմնավորվում են Գրենլանդիայի բնապաշարների նկատմամբ կղզու բնակչության իրավունքները:

Հանձնաժողովն առաջարկում է Գրենլանդիային իրավունք տալ որոշակի ժամկետով լիովին տնօրինելու երկրի ընդերքը, ներառյալ օգտակար հանածոների հանույթից ստացվող եկամուտները: Դանիան պատրաստվում է Գրենլանդիային ամեն տարի մոտ 400 մլն եվրո լրավճար հատկացնել, մինչեւ որ հանույթից վերջինիս եկամուտները հասնեն 800 մլն եվրոյի: Դրանից դուրս ստացվող գումարը մուտք կարվի ընդհանուր գանձարան եւ կծառայեցվի լրավճարի կրճատմանը, ապա նաեւ վերացմանը:

800 մլն-ի բնագծին հասնելուց հետո, կողմերը պետք է կնքեն նոր համաձայնագիր:

2004-ին ստեղծված հանձնաժողովին հանձնարարված է նախապատրաստել Դանիայից աշխարհի ամենամեծ կղզու «մեղմ» անջատումը: Այդ ճանապարհին կարեւոր փուլ պետք է դառնա ինքնավարության ընդլայնման օրենքը: Դանիացիների եւ գրենլանդացիների գերակշիռ մեծամասնությունը կողմ է անջատմանը, բայց նավթին եւ մյուս օգտակար հանածոներին վերաբերող վեճերը կարող են ծախողել բանակցությունները:

Երկրաբանները կարծում են, որ Կանադայի եւ Գրենլանդիայի միջակա ծանծաղուտում կուտակված են նավթի վիթխարի պաշարներ, որոնք գերազանցում են Հյուսիսային ծովի պաշարները: Սոլորակի ընդհանուր ջերմացումը հնարավոր է դարձել դրանց արդյունահանումը: Անցյալում այդ տարածքը տարվա մեծ մասը ծածկված էր սառույցով, իսկ այժմ սառչում է ամենաշատը 3-4 ամսով:

Բուխարեստում բացվեց ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովը

Բուշը Մոսկվային առաջարկում է միանալ հակահրթիռային համակարգին

Անվտանգության արտակարգ միջոցառումներով երեկ Բուխարեստում բացվել է ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովը, որը կավարտվի ապրիլի 4-ին: 35 հազար իրավապահներ եւ հատուկ գործակալներ հետեւում են կարգուկանոնին: Ռումինիայի խորհրդարանի շուրջը (այնտեղ է անցկացվում գագաթաժողովը) ստեղծված է անցագրային հատուկ ռեժիմ, որը նախատեսում է եռակի վերահսկողություն: Որոշ շենքերի տանիքների վրա հերթապահում են դիպուկահարներ:

Համաժողովի օրակարգի գլխավոր հարցերն են էներգետիկ եւ տեղեկատվական անվտանգության ապահովումը, Աֆղանստանի իրադրությունը եւ այնտեղ ՆԱՏՕ-ի զորքի համալրումը: Բացի դրանից, կխոսվի Մակեդոնիայի, Ալբանիայի եւ Խորվաթիայի անդամակցության շնորհիվ ՆԱՏՕ-ն ընդլայնելու մասին: Նախատեսվում է նաեւ ՆԱՏՕ-ի անդամության թեկնածուի կարգավիճակ շնորհել Վրաստանին եւ Ուկրաինային:

Գագաթաժողովի բացումից առաջ, Բուխարեստում ելույթ ունենալով, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը կողմ է արտահայտվել Վրաստանի եւ Ուկրաինայի անդամակցությանը, ինչպես նաեւ հանդես է եկել Արեւելյան Եվրոպայում հակահրթիռային պաշտպանության համակարգի ստեղծման օգտին: Միաժամանակ նա հնարավոր է համարել ռուսական ռադարների միացումը ամերիկյան հակահրթիռային համակարգին:

Ռուսաստանը քանիցս հայտարարել էր, որ ինքը դեմ է ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի եւ Ուկրաինայի անդամակցությանը, ինչպես նաեւ Չեխիայում ու Լեհաստանում ամերիկյան հակահրթիռային համակարգի տարրերի տեղաբաշխմանը: Ամերիկացիները պնդում են, թե համակարգն անհրաժեշտ է Իրանի եւ ԿԺԴՀ-ի հնարավոր հրթիռային հարձակումներից պաշտպանվելու համար եւ ուղղված չէ Ռուսաստանի դեմ:

Բուխարեստում Բուշն ասել է, որ ինքը հնարավոր է համարում «հակահրթիռային համակարգի գծով Մոսկվայի հետ համագործակցելու «աննախադեպ մակարդակ»: Նա Ռուսաստանին առաջարկել է միանալ «համատեղ աշխատանքին»: Բուշի խոսքերով, համակարգի ռուսական տարրը կդառնան «սպառնալիքների վերահսկման համակարգի» բաղկացուցիչ մասը, ինչը կստեղծի Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի ռազմավարական համագործակցության աննախադեպ մակարդակ:

ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը կմասնակցի ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին, բայց նրա հնարավոր ելույթի մասին լրատվամիջոցները չեն հաղորդում: BBC-ն նշում է, որ գագաթաժողովի ավարտից հետո՝ ապրիլի 6-ին Սոչիում Պուտինը եւ Բուշը կքննարկեն հակահրթիռային համակարգի հետ կապված ռուս-ամերիկյան տարաձայնությունները:

Ռ. Հատտէճեանի հրապարակումների հերթական ժողովածու

Մարտ ամսին Ստամբուլի «Մարմարա-Մուրաս օֆսէթ» տպարանից լոյս տեսաւ «Մարմարա» օրաթերթի երկարամեայ խմբագիր, բեղուն արձակագիր Ռոբեր Հատտէճեանի «Յուշատետր-61» ժողովածուն, որը հեղինակի «Պոլսոյ հայ գրականութեան [illegible] մէջ» մատենաշարի երրորդ հատորն է: Մատենաշարի նախորդ երկու գրքերի նման, այս հատորը եւս հովանաւորել են բարերար Արմէն եւ Մինէ Յարութիւնեան զոյգը, որոնց միջոցներով լոյս տեսած հրատարակութիւնների անվանացանկն այսպիսով արձանագրում է պատկառելի 25 թիւը:

Ա-5 չափսի 286 էջ ծաւալով գրքում Ռ. Հատտէճեանը գրում է Եղիշէ Չարենցի, Գարեգին Բէշկէթուրեանի, Թլկատինցու, Երուանդ Օտեանի եւ Կոմիտաս վարդապետի կեանքի եւ գործունէութեան մասին: Այդ հրապարակումները նախորդ՝ 2007 թվականին լոյս են տեսել «Մարմարա» օրաթերթում իբրեւ «Յուշատետր» սյունակի 73 հոդվածներ (24 ապրիլ-18 մայիս, 5 հունիս-18 հուլիս եւ 22 հոկտեմբեր-20 նոյեմբեր 2007): Ռ. Հատտէճեանն իր ստորագրած «Մուտք» ներածականում հայտնում է. «Պիտի անդրադառնամ, թէ մենք գրեթէ ոչինչ գիտենք անոնց (վերոհիշեալ հինգ գործիչների- Գ. Յ.) ապրած տաժանելի կեանքին մասին: Իրենց հետ միասին պիտի տառապինք, իրենց հետ միասին պիտի յուսադրուինք, իրենց հետ միասին պիտի սիրենք, կամ պիտի ատենք՝ իրենց հետ միասին»: Նա իր խոսքն ավարտում է գրելով, թե նրանք «ապրեցան ոչ թէ միայն իրենց սեփական անձին համար, այլ նաեւ ամբողջ մեր ժողովուրդին համար» (էջ 3):

Ռ. Հատտէճեանի գրեթե բոլոր գրքերի նման, այս նորահրատ գիրքը եւս հեշտասահ ընթերցվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃԵԱՆ

Գեղանկարներ Հին եւ Նոր կտակարանների թեմաներով

23-ամյա նկարիչ Ալեքսանդր Նեֆեդովը աստվածաշնչյան թեմաներով մի քանի տասնյակ գեղանկարներ է արել մեկ ու կես տարում: Այդ գործերը երեկ «Հայ Արտ» մշակութային կենտրոնի նախաձեռնությամբ ներկայացվեցին հասարակությանը: Ալեքսանդր Նեֆեդովը աստվածաշնչյան թեմաներով հետաքրքրվել է վաղուց, երբ ուսանող էր: Այդ հետաքրքրությունն էլ բացատրեց մանկուց ստացած քրիստոնեական դաստիարակությամբ:

Երիտասարդ նկարչի առաջին անհատական ցուցահանդեսը կազմակերպվել էր Թեհրանի հայոց առաջնորդարանը: «Տարին հայտարարված է քրիստոնեական դաստիարակության տարի եւ ցուցահանդեսն էլ այդ նպատակով է իրականացվել: Դիտողին այս գործերը լիցքավորում են աստվածաշնչյան ճշմարտություններով, ինչի հոգեւոր կարիքն ունի մարդը», բացելով ցուցահանդեսն՝ ասաց Սեպուհ սրբազանն ու տեղեկացրեց, որ Իրանում ուրախությամբ են ընդունում նման նախաձեռնությունները, քանի որ իրենք էլ ուրույն ձեւով ժողովրդին փորձում են մերձեցնել Աստծուն:

Հայաստանում Իրանի դեսպանության մշակույթի հարցերով կցորդ պրն Աթուֆին էլ, ներկա գտնվելով ցուցահանդեսին, տեղեկացրեց, որ այն Թեհրանում ներկայացնելն էլ շատ չի ուշանա:

Ցուցահանդեսին ներկա էին նաեւ ԱԳ փոխնախարար Գեղամ Ղարիբջանյանն ու Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը: Ի դեպ քաղաքապետարանն էլ աջակցել էր ցուցահանդեսի կազմակերպմանը:

Ն. Պ.

«Բրիտանիան պետք է զերծ մնա վերամբարձ հայտարարություններից»

Մեծ Բրիտանիայում Օքսֆորդ համալսարանի հրատարակչությունը վերջերս լույս է ընծայել Էդինբուրգի համալսարանի արդի պատմության դոցենտ Դոնալդ Բլոքսհեմի գիրքը «Ցեղասպանության մեծ խաղը: Կայսերապաշտություն, ազգայնամոլություն եւ օսմանյան հայերի բնաջնջումը» («The Great Game of Genocide: Imperialism, Nationalism and the Destruction of the Ottoman Armenians») վերնագրով, որտեղ հեղինակը Առաջին համաշխարհային պատերազմի օրերին հայերի հետ կատարվածը ցեղասպանություն է որակում եւ Մեծ Բրիտանիային մեղադրում կեղծ բարեպաշտության մեջ:

Նախքան գրքի հրատարակումը՝ «Ինդիփենդենթ» թերթին տված հարցազրույցում (փետրվարի 21-ին) Բլոքսհեմը այս նույն թեման արծարծել է, փորձելով կապ հաստատել հայերի հետ այդ ժամանակ կատարվածի եւ ներկայիս Իրաքի դեմ ծավալված ռազմական հետապնդումների միջեւ: «Երբ ձեռքերի տակ կեղտ է, ավելի լավ է բրիտանական մարդասիրական եւ բարոյական հարցերի շուրջ վերամբարձ հայտարարություններից զերծ մնալ», նշել է նա, անդրադառնալով կառավարության հայացքին, որ [illegible] հիասքանչ մեջբերումների ժամանակ միշտ խուսափում է 20-րդ դարի գլխավոր ցեղասպանության մասին անդրադառնալուց:

Հ. Ծ.

«Կենդանի» կինոյի հեղափոխական տեխնոլոգիա

Ռուսաստանի ներկայացուցիչների խմբում մշակվել է եզակի տեխնոլոգիա, որը թույլ է տալիս բազմաթիվ ներկայացումները խաղալ առանց բեմահարդարանքի: Նոր տեխնոլոգիայի հեղինակները մտադիր են իրենց մշակումն առաջարկել «Մոսֆիլմ» կինոկոնցեռնին եւ «Columbia Pictures» ընկերությանը: Եզակի տեխնոլոգիայի հեղինակներն են բեմադրիչ Միխայիլ Պալկինը եւ «Դասացեներ» ընկերության մասնագետները: Նրանք պնդում են, որ այդ տեխնոլոգիայով կարելի է արդեն նկարահանված յուրաքանչյուր ֆիլմ (թվային պատճենը) դարձնել ծավալային: Նորույթին ընտրված է Phenomen EVA խորհրդանշական անվանումը:

Պալկինի ստեղծած հատուկ ալգորիթմը հնարավորություն է տալիս կինոն դարձնել ծավալային: Ինչը՝ բեմադրիչը, ստերեոկինոյի մեծ երկրպագու է: Եվ երբ նման ֆիլմեր ցուցադրող կինոթատրոնների թիվը կրճատվեց, նա սկսեց մտածել ծավալային կինոն համատարածելի դարձնելու մասին: Այդպես ի հայտ եկավ հատուկ ալգորիթմը, որի հետագա մշակումը Պալկինը վստահեց «Դասացեներ» ընկերության մասնագետներին:

Նոր տեխնոլոգիայի տարածմամբ զբաղվող «Iginiring group» ընկերության գործակալության զարգացման գծով տնօրեն Սարիա Յարոնեւան կարծում է, որ Phenomen EVA-ն կարող է լիովին հեղաշրջել կինոյին վերաբերող պատկերացումները: «Մենք վստահ ենք, որ սա հեղաշրջում է մուլտիմեդիայի ոլորտում: Ամեն մի թվային պատկեր հնարավոր է դարձնել ծավալային: Այս տեխնոլոգիան կարող է միաժամանակ լինել համակարգչային խաղերի մեջ, բաշխման «բեմահարդարանք» ստեղծելու համար: Phenomen EVA-ն գերազանցում է ստերեո էֆեկտը, քանի որ մարդը կարող է փոխել գլխի դիրքը, պարտադիր չէ, որ նա նայի միայն մեկ կետի», ասում է Յարոնեւան:

Գլուխը ներկայումս արտոնագրման փուլում է: «Դասացեների» վերահսկողության մաթեմատիկական մեթոդների բաժանմունքի տնօրեն Ֆարիդ Նիգմատուլինը նշում է, որ նոր տեխնոլոգիայի կիրառման դեպքում կարող են այլ հաջորդական երկրաչափական փոխակերպումներ են իրականացվում: Այժմ «Մոսֆիլմի» հետ համաձայնագիր է նախապատրաստվում կինոնկարներից մեկը «ծավալային» դարձնելու վերաբերյալ: «Iginiring group»-ը մտադիր է բանակցել «Warner Bros.», «Columbia Pictures» կորպորացիաների, թվային պրոյեկտորներով հագեցված կինոթատրոնների, արտոնագրված DVD-ներ թողարկող ընկերությունների հետ: Գիտնականները փորձում են կատարելագործել մեթոդը. ստերեոէֆեկտը առայժմ ի հայտ է գալիս ֆիլմը միայն հատուկ ակնոցներով դիտելիս, որը ծանոթ է ստերեոկինոյի սիրահարներին:

Գ. Ք.

Ձեւ N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ
առ 01. 01. 08 թ.

Ծածկագրեր

Կազմակերպության անվանումը — «ԱԶԳ» ՍՊԸ
Գործունեության տեսակը — [illegible]
Իրավական ձեւը
Պետռեգիստրում գրանցման համարը — 26411007651
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը — 00094238
Չափի միավորը — հազ. դրամ
Գտնվելու վայրը — Շիրազի 22, բն. 2 — հեռ. 093000068
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը — [illegible]

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	4583	4583
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	4583	4583
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	2707	3714
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	2707	3714
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	230	7290	8297

ՊԱՍՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	50	50
Չբաշխված շահույթ	270	867	6160
Պահուստային կապիտալ	280	-	279
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	917	6489
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ փոխառություններ	380	5000	-
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	1208	1444
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	37	76
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատողների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	430	128	288
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	6373	1808
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	500	7290	8297

Ձեւ N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2007 թ.

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջանում անորոշված)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջանում անորոշված)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	3939	78035
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(293)	(5332)
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	3646	72703
Իրացման ծախսեր	040	(1162)	(46710)
Վարչական ծախսեր	050	(417)	(5000)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	2067	20993
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում	080	-	(46)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	2067	20947
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	2067	20947
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	2067	20947
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	170	1200	15375
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	867	5572

Ձեւ N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ
առ 01. 01. 2008

Ծածկագրեր

Կազմակերպության անվանումը — «[illegible]» ՍՊԸ
Գործունեության տեսակը — [illegible]
Իրավական ձեւը
Պետռեգիստրում գրանցման համարը — 26402003499
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը — 00038352
Չափի միավորը — հազ. դրամ
Գտնվելու վայրը — Երեւան, Ա. Խաչատրյան 29, բն. 25 — հեռ. 093000068
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը — [illegible]

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	2378	1197
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	2917	2917
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	5295	4114
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	170	46	2
Այլ դեբիտորական պարտքեր	180	2	2
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	18734	6611
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	210	-	29358
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	18782	35973
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	230	24077	40087

ՊԱՍՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	50	50
Չբաշխված շահույթ	270	21813	35335
Պահուստային կապիտալ	280	700	2537
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	22563	37922
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	1492	1655
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	22	68
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատողների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	430	-	314
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	450	-	108
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	1514	2165
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	500	24077	40087

Ձեւ N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2007 թ. տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջանում անորոշված)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջանում անորոշված)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	115806	145486
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(5639)	(5546)
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	110167	139940
Իրացման ծախսեր	040	(70203)	(80177)
Վարչական ծախսեր	050	(5835)	(5000)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	34129	54763
Գործառնական այլ եկամուտներ, այդ թվում	070	1150	1325
Գործառնական ծախսեր, այդ թվում	080	(1278)	(796)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	34001	55292
Ֆինանսական ծախսեր	100	-	(5)
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	34001	55287
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	34001	55287
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	170	19996	18115
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	14005	37172

Անգլիացիները նվաճեցին Հռոմը

Երկու հանդիպումներով մեկնարկեց ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի քառորդ եզրափակիչ փուլը: Առաջին հանդիպումները հաջող էին «Մանչեսթր Յունայթեդի» եւ «Բարսելոնի» համար, որոնք հաղթելով մրցակիցների դաշտերում, կիսաեզրափակիչի ուղեգրի լուրջ հայտ ներկայացրին:

Մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում Հռոմի «Ստադիո Օլիմպիկո» մարզադաշտում կայանալիք «Ռոմա»-«Մանչեսթր Յունայթեդ» հանդիպումը: Մեկ տարի առաջ քառորդ եզրափակիչում անգլիացիները պարզապես ջախջախել էին «Ռոմային» (7-1) եւ իտալացիները ռեւանշի հասնելու ակնկալիքով էին խաղադաշտ մտել: Սակայն դա նրանց չհաջողվեց: Քրիստիանու Ռոնալդուի եւ Ուեյն Ռունիի խփած երկու գոլերը հաղթանակ պարգեւեցին հյուրերին, որոնք գործնականում ապահովեցին կիսաեզրափակիչի ուղեգիրը:

Մարզիչները հետեւյալ կարծիքն էին արտահայտել:

Լուչանո Սպալետի («Ռոմա»)- Խաղի արդյունքը վկայում է, որ «Մանչեսթր Յունայթեդը» այլ կարգի թիմ է: Ճիշտ է, հաշիվը չի արտացոլում խաղի ընթացքը: Ինձ դուր չեկավ, որ 2-րդ գոլից հետո մեր թիմը կորցրեց վստահությունը: Երկու խաղակեսերի որոշ հատվածներում «Ռոման» լավ խաղ ցուցադրեց եւ պարտավոր էր գոլ խփել: Երկու հիանալի հնարավորություն ուներ Քրիստիան Պանուչին, սակայն չիրացրեց: Իսկ ահա Ռունիի բախտը բերեց: Այժմ մեր առջեւ շատ դժվար խնդիր է ծառացած: Ամեն ինչ պետք է անենք դրությունը շտկելու համար: Եվրոպական մրցասպարեզներում «Ռոման» մեկ անգամ չէ 2 գոլ խփել հյուրընկալվելիս:

Ալեքս Ֆերգյուսոն («Մանչեսթր Յունայթեդ»)-Արդյունքն իրոք ֆանտաստիկ է, սակայն առջեւում դեռ պատասխան հանդիպումն է: Ֆուտբոլում լինում են պատահականություններ, չնայած ուղեգրի նվաճման հարցում լուրջ հայտ ենք կատարել: Սկզբում լավ չէինք խաղում, սակայն Ռոնալդուի գոլից հետո ամեն ինչ կարգավորվեց: Ռոնալդուն ու Ռունին մրցակցին ողջ խաղի ընթացքում լարվածության մեջ պահեցին: Պատասխան խաղում «Ռոմային» կարող է օգնել Տոտին, բայց մենք խաղում ենք սեփական մարզադաշտում:

«Բարսելոնը» հյուրընկալվելիս 1-0 հաշվով հաղթեց «Շալկե-04-ին»: Միակ գոլը 12-րդ րոպեին խփեց 17-ամյա Բոյան Կրկիչը: Չնայած պարտությանը, «Շալկե-04-ի» գլխավոր մարզիչ **Միրկո Սլոմկան** ուղեգիր նվաճելու հույսը դեռ չի կորցրել. «Մրցակցին ազատ գործելու հնարավորություն էինք ընձեռել: Առաջին խաղակեսում լուրջ հիմնախնդիրներ ունեինք: Ընդմիջումից հետո մի շարք գրոհներ կազմակերպեցինք, սակայն չկարողացանք օգտագործել գոլային պահերը: Ցավոք, թիմի կազմում բացակայում էին առանցքային մի քանի ֆուտբոլիստներ, որոնց շարք վերադառնալով պատասխան խաղում ավելի հզոր կլինենք»:

Ֆրանկ Ռայկարդ («Բարսելոն»)-Այսօր լավ արդյունքի հասանք: Իմ սաները լավ էին գործում խաղի ընթացքում: Արագ գոլն էլ նպաստեց վստահությանը: Ավելի դժվար էր, երբ դաշտի տերերը սկսեցին ճնշում գործադրել: Բայց կարողացանք պահպանել հաղթական հաշիվը, ինչը պատասխան խաղից առաջ մեզ զգալի առավելություն է տվել:

Մրցաշարում երկիշխանություն հաստատվեց

Շախմատի Կալկաթայի մրցաշարը մոտենում է ավարտին: Նախավերջին՝ 9-րդ տուրում Սմբատ Լպուտյանը սպիտակներով ոչ-ոքի խաղաց ֆիլիպինցի Օլիվեր Բարբոսայի հետ եւ վաստակեց 5,5 միավոր: Ավարտական տուրում հայ գրոսմայստերը կմրցի հնդիկ շախմատիստ Պրակաշի հետ:

9-րդ տուրում չորս առաջատարները մրցում էին միմյանց հետ: Կրիշնան Սասիկիրանը սեւերով հաղթեց իր հայրենակից Սանդիպան Չանդային, իսկ չեխ Վիկտոր Լազնիչկան պարտության մատնեց հնդիկ շախմատիստուհի Համփի Կոնեռուին: Այդ հաջողության շնորհիվ Լազնիչկան ու Սասիկիրանը 7,5 միավորով գլխավորեցին մրցաշարային աղյուսակը: Վերջին տուրում Սասիկիրանը սպիտակներով մրցելու է Պրասաա Արունի հետ, որն ունի 7 միավոր: Լազնիչկայի մրցակիցը կլինի 6,5 միավոր ունեցող եգիպտացի Ահմեդ Ադլին:

Բացի այդ պարտիաներից, չեմպիոնի կոչման համար կարեւոր նշանակություն կունենան նաեւ Կոնեռու-Ռահման, Նոյթ-Չանդա, Սաֆին-Բարուա մրցախաղերը:

Ուղեգրերի տերերը հայտնի կդառնան պատասխան խաղերում

Ֆուտբոլի Հայաստանի գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ առաջին հանդիպումներն անցան անհաշտ մրցապայքարով: Թիմերից եւ ոչ մեկը պատասխան հանդիպումներից առաջ իրեն չի կարող հանգիստ զգալ:

Մեծ հետաքրքրություն էր ներկայացնում «Փյունիկ»-«Գանձասար» հանդիպումը: Խաղասկզբում ավելի ակտիվ էին փյունիկցիները, որոնք գոլային երկու լավ պահ ստեղծեցին: 3-րդ րոպեին Գալուստ Պետրոսյանը ներխուժեց տուգանային հրապարակ, սակայն չկարողացավ գրավել դարպասը: 10 րոպե անց Հենրիխ Մխիթարյանը ձախ թեւով անցում կատարեց եւ գնդակը փոխանցեց Գալուստ Պետրոսյանին, սակայն վերջինս կրկին չկարողացավ հաղթող դուրս գալ դարպասապահի հետ մենամարտում: «Գանձասարից» էլ գոլային պահը չօգտագործեց Ալեքսանդր Պետրոսյանը: Խաղը հիմնականում անցավ հավասար պայքարում: Դարպասները մնացին անառիկ:

«Միկան» 1-0 հաշվով հաղթեց «Կիլիկիային»: Հանդիպման ելքը վճռեց 23-րդ րոպեին Նարեկ Բեգլարյանի խփած միակ գոլը: «Բանանցի» ֆուտբոլիստներն էլ միայն խաղավարտից մեկ րոպե առաջ վճռեցին Գյումրիում «Շիրակի» հետ կայացած մրցավեճի ելքը: Միակ գոլն իր օգտին գրանցեց Սարգիս Կարապետյանը: Միակ գնդակը վճռեց նաեւ Աբովյանում կայացած «Արարատ»-«Ուլիս» հանդիպման ելքը: Ուլիսցի Գոռ Աբաջյանը հաղթանակ պարգեւեց իր թիմակիցներին: Պատասխան հանդիպումները կկայանան ապրիլի 10-ին:

Կրկին ոչ-ոքի

Չիկագոյում կայացավ Լիլիթ Մկրտչյանի եւ Իրինա Կրաշի մրցախաղի 2-րդ պարտիան: Ինչպես եւ առաջինում, այս անգամ էլ շախմատիստները խաղաղ դաշն կնքեցին:

Օլիմպիական կրակը հանձնվեց խաղերի կազմակերպիչներին

Մարտի 24-ին Հին Օլիմպիայում արեւի ճառագայթներից բոցավառված օլիմպիական կրակը 7 օր տեւողությամբ փոխանցումավազքով Հունաստանում շրջելուց հետո հանձնվել է օլիմպիադայի կազմակերպիչներին: Հանձնման պաշտոնական արարողությունը տեղի է ունեցել Աթենքի «Պանաթինաիկոս» մարզադաշտում: Օլիմպիական ջահը մարզադաշտ է բերել Աթենքի օլիմպիադայի արծաթե մրցանակակիր, եռացատկորդ Խրիստոս Մելեցին, որին էր վիճակվել Հունաստանում օլիմպիական կրակը վառելու պատիվը: Արարողությանը ներկա են գտնվել Հունաստանի նախագահ Կարոլոս Պապուլյասը, երկրի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Մինոս Կիրիակուն եւ պեկինյան օլիմպիադայի կազմկոմիտեի նախագահ Լյու Ցին:

Այնուհետեւ օլիմպիական կրակը հատուկ չվերթով Աթենքից տեղափոխվել է Պեկին: Չինաստանի մայրաքաղաքի Տյանանմենի կենտրոնական հրապարակում երկրի նախագահ Հու Ցզինտաոն վառել է ջահը եւ հանձնել օլիմպիական չեմպիոն Լյու Սյանին: Այսպիսով, Պեկինից օլիմպիական կրակը սկսեց իր մրցաշրջագայությունը հինգ աշխարհամասերով: 130 օրվա փոխանցումավազքի մասնակիցները ընդհանուր առմամբ կհաղթահարեն 137 կմ տարածություն: Օգոստոսի 8-ին օլիմպիական կրակը կրկին կհասցվի Պեկին, որտեղ 2 օր անց կկայանա 2008-ի ամառային օլիմպիական խաղերի բացման արարողությունը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Ֆինանսական համակարգի հաղորդակցության ու կրթությունների վարչության Սպառողների շահերի պաշտպանության եւ շուկայի վարվելակերպի բաժնի «կրթության» թափուր աշխատատեղի համալրման համար

Աշխատանքի նպատակն է. Ֆինանսական համակարգում սպառողների շահերի պաշտպանության՝ բնակչության իրազեկվածության բարձրացման եւ կրթման միջոցով, եւ շուկայի մասնակիցների կողմից չարաշահումների բացառմանն ուղղված կարգավորում՝ շուկայի մասնակիցների վարվելակերպի թափանցիկության ու արդարության ապահովման միջոցով:

Աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

Վարում է Կենտրոնական բանկի կայքում սպառողներին նվիրված առանձին բաժին, որում ներկայացնում է Կենտրոնական բանկի դերն ու հիմնական խնդիրները, ներկայացնում է ֆինանսական ինստիտուտների տեսակները, լուսաբանում է դրանց կողմից մատուցվող ծառայությունները, ավանդների երաշխավորման հիմնադրամի գործունեությունը:

Իրականացնում է կրթական միջոցառումներ ուղղված ֆինանսական շուկայի ներդրողների իրազեկվածության բարձրացմանը, պատրաստում է ֆիզիկական անձ ներդրողների համար ազդագրերի ընթերցմանն ու անհրաժեշտ տեղեկատվության ստացման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Պարզաբանում է օրենքներ եւ իրավական այլ ակտեր, սպառողների լայն շրջանակի համար հասկանալի եւ պարզ ձեւով ներկայացնում է դրանք բրոշյուրների, հոդվածների տեսքով:

Պատասխանում է նամակների, պատրաստում է մամուլի համար ոչ պարբերական նյութեր, անցկացնում է սեմինարներ:

Ուսումնասիրում է ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունները, խնայողական, վարկային, ապահովագրական պայմանագրերի դրույթները: Անհամապատասխանությունների հայտնաբերման դեպքում մշակում է հաղորդակցության անհրաժեշտ միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով:

Գնահատում է սպառողների համար մատուցվող պրոդուկտների հասանելիությունն ու մատչելիությունը հատուկ մշակված մեթոդաբանության օգնությամբ:

Պահանջվող կրթությունը եւ գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 1 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝ բանկային գործ (միջանկյալ), ֆինանսներ (խորացված), բանկային օրենսդրական եւ նորմատիվային դաշտի իմացություն (խորացված), ռիսկերի կառավարում (միջանկյալ), հաշվապահական հաշվառում (միջանկյալ), դրամավարկային եւ ֆինանսական վիճակագրություն (միջանկյալ), վիճակագրության տեսություն (միջանկյալ), մակրոէկոնոմիկա(ներածական), միկրոէկոնոմիկա(ներածական), հաղորդակցական արվեստ(միջանկյալ):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն լեզվի գերազանց տիրապետում (հոդվածներ պատրաստելու, ուսումնակրթական ծրագրեր անցկացնելու նպատակով), ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն (մասնագիտական գրականություն ընթերցելու նպատակով):

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office, տվյալների շտեմարաններ):

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ 2008թ. ապրիլի 16-ը

Աշխատավարձը՝ 220 600 դրամ

Պահանջվող փաստաթղթերը. դիմումի ձեւ (ձեւը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում - www.cba.am /«Մեր մասին»/«Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում):

Դիմումի ձեւը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը եւ Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 59-26-34 եւ 26-23 (ներքին):

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը եւ կազմը

ՀՀ կենտրոնական բանկը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի դրույթներով, ներկայացնում է

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի եւ կազմի մասին

2007 թվականի (ներառյալ եզրափակիչ շրջանառությունը)

Տարվա սկիզբ			
I.Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,072,037,272.79	ԱՄՆ դոլար
այդ թվում՝			
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,072,036,547.46	ԱՄՆ դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	9,359,603.00 ՀՓԻ	14,080,604.35	ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	0.00 ՀՓԻ	0.00	ԱՄՆ դոլար
II.Զուտ արտաքին ակտիվներ		885,455,022.62	ԱՄՆ դոլար
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		885,454,297.30	ԱՄՆ դոլար
Տարվա վերջ			
I.Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,659,154,502.63	ԱՄՆ դոլար
այդ թվում՝			
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,659,153,792.77	ԱՄՆ դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	6,116,071.00 ՀՓԻ	9,664,921.26	ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	0.00 ՀՓԻ	0.00 ԱՄՆ դոլար	
II.Զուտ արտաքին ակտիվներ		1,465,876,265.49	ԱՄՆ դոլար*
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		1,465,875,555.62	ԱՄՆ դոլար

*Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի եւ կազմի մասին սույն տեղեկատվությունն ունի որոշ տարբերություններ ՀՀ ԿԲ ֆինանսական հաշվետվության առանձին տվյալների հետ, քանի որ այն կազմվել է հիմք ընդունելով Արժույթի միջազգային հիմնադրամի դրամավարկային եւ ֆինանսական վիճակագրության մեթոդաբանությունը:

Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 6.50 տոկոս

2008 թ. ապրիլի 2-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը բարձրացրեց վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով այն 6.50%:

2008 թ. մարտին փետրվարի նկատմամբ արձանագրվել է 1.4% գնաճ, որի պարագայում 12-ամսյա գնաճը կազմել է 9.6%՝ շուրջ 3 տոկոսային կետով բարձր լինելով նախորդ տարվա վերջում արձանագրված մակարդակից:

ԿԲ խորհուրդը հաստատեց, որ համաշխարհային շուկայում ձեւավորված բարձր գնաճային միջավայրն առաջին եռամսյակում շարունակել է ուժգնանալ՝ էապես անդրադառնալով պարենային ապրանքների ներքին գների վրա:

Միաժամանակ, վերոհիշյալ զարգացումների երկրորդային ազդեցությունները սկսում են դրսեւորվել՝ հանգեցնելով ոչ պարենային ապրանքների գների եւ ծառայությունների սակագների բարձրացմանը:

ԿԲ-ի խորհուրդը համոզված է, որ առաջիկայում գնաճային ճնշումները պահպանվելու են եւ դրամավարկային պայմանների աստիճանական խստացումը նպատակ ունի մեղմելու գնաճային սպասումները եւ չեզոքացնելու նշված զարգացումների երկրորդային ազդեցությունները:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

DHL

- 12-14 000 000 դրամ ամսական պետական հարկեր
- Բեռների 100% առաքում ժամանման օրը
- Սուրհանդակների երթուղուց տվյալների հաղորդման նորագույն տեխնոլոգիաներ
- Բեռների ամենօրյա արտահանում (բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից)
- Անվճար մաքսային խորհրդատվություն եւ մաքսային ձեւակերպում հավելավճարով
- Սուրհանդակի անվճար այցելություն հաճախորդի հասցեով
- 10 սուրհանդակային երթուղի, որը հնարավորություն է տալիս այցելելու հաճախորդին՝ պատվերի ընդունումից 30-40 րոպե անց
- Ծառայության դիմաց վճարի ճկուն համակարգ. վճար՝ կանխիկ գումարով, փոխանցումով, վճարում ստացողի կողմից, 3-րդ կողմի վճարում
- Բարձր որակավորում ունեցող անձնակազմ՝ պատրաստ խորհրդատվության եւ բեռնափոխադրման յուրաքանչյուր ոլորտում տրամաբանական որոշումներ կայացնելու
- Ստանդարտ եւ ոչ ստանդարտ փաթեթավորման լայն ընտրանի
- Ինտերնետով, էլեկտրոնային փոստով եւ բջջային հեռախոսով բեռներին ինքնուրույն հետեւելու հնարավորություն
- Տվյալների բազայի եւ առաքանու հաշվառման համակարգ ստեղծելու միջոցով էլեկտրոնային որոշումներ հաճախորդների համար
- Մտապահվող հեռախոսահամար *58-66-88*, որը երբեք զբաղված չի լինում եւ միշտ պատրաստ է Ձեր զանգն ընդունելու
- 350 մ² տեսակավորման եւ գրասենյակային տարածք քաղաքի կենտրոնում *(ք.Երեւան, Ամիրյան 27)* եւ 1700 մ² նոր կառուցվող կարգո տերմինալ

«Յումակս» ընկերությունը՝ *DHL-ի ներկայացուցիչը Հայաստանում*, շնորհավորում է Ձեզ գարնանային տոների առթիվ եւ հայտարարում է 20 % զեղչ բոլոր այն ներմուծվող փաթեթների համար, որոնց քաշը գերազանցում է 5 կգ-ը եւ փոխադրման համար վճարումը կատարվում է Հայաստանում: Իսկ 2 ամենաակտիվ հաճախորդները կստանան արժեքավոր նվեր:

Ուզում ենք նաեւ տեղեկացնել, որ Հայաստանից արտահանվող բոլոր 5 կգ-ը գերազանցող փաթեթների մաքսային ձեւակերպումը *«Յումակս»* ընկերությունը կկատարի անվճար:

Այս առաջարկը գործում է մինչեւ 2008 թ. հունիսի 1-ը:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համար՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 2.04.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում: Արշակունյաց 2